

Evaluation of Professional Identity and Research Productivity of Inbred and Non-Inbred Faculty Members

Fatemeh Hosseini¹, Ghasem Salimi², Mehdi Mohammadi³, Mahdieh Mirzabeigi⁴, Elham Heidari⁵

1. Phd Student in the Field of Educational Management, Shiraz University, Shiraz, Iran. Email: Fhosseini82@Gmail.Com
2. Associate Professor, Department of Administration& Educational Planning, Shiraz University, Shiraz, Iran; (Corresponding Author), Email: Salimi@Shirazu.ac.ir
3. Associate Professor, Department of Administration& Educational Planning, Shiraz University, shiraz, Iran. Email: M48r52@gmail.com
4. Associate Professor, Department of Knowledge And Information Science, Shiraz University, Shiraz, Iran. Email: Mmirzabeigi@gmail.Com
5. Associate Professor, Department of Administration& Educational Planning, Shiraz University, Shiraz, Iran. Email: Eheidari22@Gmail.Com

Article Info

ABSTRACT

Article Type:	Objective: Evaluation of professional identity and research productivity of inbred and non-inbred faculty of two major public universities of the country.
Research Article	Methods: Research is practical in terms of purpose. Investigating the variable of research productivity in the field of scientometric studies by the method of citation analysis and professional identity is a survey type. The statistical population is all faculty members in technical-engineering and basic sciences educational groups in Shiraz University (349) and Shahid Beheshti University (402), which were selected based on simple stratified random sampling according to educational groups, 260 people. In order to collect data in research productivity, scient metrics was used and in professional identity, Alruz and Khasawnehb (2013) questionnaire was used.
Received:	Results: In the studied universities, inbred faculty and non-inbred faculty did not have a significant difference in professional identity. Only in two dimensions, skill-oriented and self-oriented, inbred faculty showed a higher average than the noninbred faculty. The chi-square test showed that there is a difference in the research productivity indicators of the total number of articles, articles in the Web of Science database, total citations without self-citation, total number of citations, articles published in conferences, and the number of patents between inbred and noninbred faculty. But there is no significant difference in the number of books and H index.
2023.10.04	Conclusion: In terms of professional identity, there is no difference between inbred and noninbred faculty in the two educational groups of basic sciences and technical engineering, while there is a difference in research efficiency in most indicators between these two groups.
Received in revised form:	Keywords: academic inbreeding, professional identity, research efficiency, faculty members
2024.02.11	
Accepted:	
2024.03.07	
Published online:	
2024.03.24	

Cite this article: Hosseini, Fatemeh; Salimi, Ghasem; Mohammadi, Mehdi; Mirzabeigi, Mahdieh; Heidari, Elham (2024). Evaluation of Professional Identity and Research Productivity of Inbred and Non-Inbred Faculty Members, *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 14(45): 97-127 pages. DOI: 10.22034/EMES.2024.2008309.2492

© The Author(s)

Publisher: National Organization of Educational Testing (NOET)

ارزیابی هویت حرفه‌ای و بهرهوری پژوهشی اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون

فاطمه حسینی^۱، قاسم سلیمی^۲، مهدی محمدی^۳، مهدیه میرزا بیگی^۴، الهام حیدری^۵

۱. دانشجوی دکتری رشته مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. رایانame: fhosseini82@gmail.com
۲. دانشیار، بخش مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران؛ (نویسنده مسئول)، رایانame: Salimi@Shirazu.ac.ir
۳. دانشیار، بخش مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. رایانame: M48r52@Gmail.com
۴. دانشیار، بخش علم اطلاعات و دانش‌شناسی، شیراز، ایران. رایانame: Mmirzabeigi@Gmail.com
۵. دانشیار، بخش مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. رایانame: Eheidari22@Gmail.com

چکیده

هدف: ارزیابی هویت حرفه‌ای و بهرهوری پژوهشی در اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون دو دانشگاه دولتی بزرگ کشور بد.

روش پژوهش: پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی است. بررسی متغیر بهرهوری پژوهشی در زمرة مطالعات علم‌سنجی به روش تحلیل استنادی و هویت حرفه‌ای، از نوع پیمایشی است. جامعه آماری، تمامی اعضای هیئت‌علمی در گروه‌های آموزشی فنی مهندسی و علوم پایه در دانشگاه شیراز (۳۴۹) و شهید بهشتی (۴۰۲) است که بر اساس نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای ساده بر حسب گروه‌های آموزشی، تعداد ۲۶۰ نفر انتخاب شدند. بهمنظور گردآوری داده‌ها در بررسی بهرهوری پژوهشی از علم‌سنجی و در هویت حرفه‌ای از پرسشنامه‌الروزا و کسونب (۲۰۱۳) استفاده شده است. در تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل واریانس چند متغیره و آزمون خی دو استفاده شده است.

یافته‌ها: در دانشگاه‌های موردمطالعه، اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون در هویت حرفه‌ای تفاوت معنی‌داری نداشتند. تنها در دو بعد مهارت محور و خودمحور، اعضای هم‌خون نسبت به اعضای غیر هم‌خون میانگین بالاتری را نشان دادند. آزمون خی دو نشان داد که در شاخص‌های بهرهوری پژوهشی تعداد کل مقالات، مقالات در پایگاه وب آف ساینس، کل استنادات بدون خود استنادی، تعداد کل استنادات، مقالات منتشرشده در همایش‌ها، تعداد پتنت‌ها در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون تفاوت وجود دارد؛ اما در شاخص‌های تعداد کتب و شاخص اج تفاوت معناداری وجود ندارد.

نتیجه‌گیری: به لحاظ هویت حرفه‌ای در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون در دو گروه آموزشی علوم پایه و فنی مهندسی تفاوتی وجود ندارد؛ در حالی که در بهرهوری پژوهشی در اکثر شاخص‌ها در بین این دو گروه تفاوت وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: هم‌خونی دانشگاهی، هویت حرفه‌ای، بهرهوری پژوهشی، اعضای هیئت‌علمی

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۱۲

اصلاح: ۱۴۰۲/۱۱/۲۲

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۱۷

انتشار: ۱۴۰۲/۰۱/۰۵

۱. استناد: حسینی، فاطمه؛ سلیمی، قاسم؛ محمدی، مهدی؛ میرزا بیگی، مهدیه؛ حیدری، الهام (۱۴۰۳). ارزیابی هویت حرفه‌ای و بهرهوری پژوهشی اعضای هیئت‌علمی

هم‌خون و غیر هم‌خون. *مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی*, ۱۴ (شماره ۴۵هـ)، ۹۷-۱۲۷ صفحه. DOI: 10.22034/EMES.2024.2008309.2492

حق مؤلف © نویسنده‌گان

ناشر: سازمان سنجش آموزش کشور

مقدمه

در نظام آموزش عالی یکی از عوامل مؤثر در ارتقای کیفیت، توانمندی اعضای هیئت‌علمی است؛ زیرا اعضای هیئت‌علمی نه تنها وظیفه یاری‌دادن به دانشجویان برای ساخت دانش را بر عهده دارند، بلکه در ایجاد بینش و پرورش مهارت‌های اشتغال پذیر در چارچوب هدف‌های نظام آموزش عالی نقش مهمی دارند (فروتن، رشادت جو و سامانی، ۱۳۹۸). ازین‌رو، اهمیت جذب و به کارگیری اعضای هیئت‌علمی کارآمد، توجه و تأکید ویژه بر فرآیند جذب و به کارگیری اعضای هیئت‌علمی امری ضروری تلقی می‌گردد (علوی راد و همکاران، ۱۳۹۹). در میان سیستم‌های مختلف انتخاب و استخدام کارکنان دانشگاهی دو رویکرد را می‌توان در نظر داشت: ۱- استخدام از بازار نیروی کار خارجی (از فارغ‌التحصیلان یا دانش‌آموختگان دیگر دانشگاه‌ها و یا افرادی که در دیگر دانشگاه‌ها به مدت قابل توجهی کار و فعالیت کرده‌اند). ۲- استراتژی استخدام از داخل است (استخدام دانشگاه از فارغ‌التحصیلان خود) که تحت عنوان هم‌خونی دانشگاهی مطرح شده است (یودکویچ و سیواک^۱، ۲۰۱۲). هم‌خونی دانشگاهی مشهورترین واژه‌ای است که نشان‌گر این رویکرد استخدامی در دانشگاه‌ها است. این مفهوم یک واژه استعاره‌ای وام گرفته از علوم بیولوژیکی است (ییم^۲، ۲۰۱۲). در اصطلاح کلی، هم‌خونی دانشگاهی به عنوان رویه دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی در جذب و استخدام دانش‌آموختگان خودی به عنوان عضو هیئت‌علمی است (تبیخ^۳، یودکویچ و رامبلی^۴، ۲۰۱۵). به سخن دیگر، هم‌خونی به عنوان پدیده‌ای تعریف می‌شود که در آن عضو هیئت‌علمی در دانشگاهی که بالاترین مدرک دانشگاهی‌اش را از آنجا دریافت کرده، همچنین از هیچ‌گونه سوابق کاری خارج از آن دانشگاه برخوردار نبوده، استخدام شده باشد (شن^۵، خو^۶ و زانگ^۷، ۲۰۱۵).

ادیبات فعلی دو رویکرد را نسبت به هم‌خونی مورد توجه قرار می‌دهد. در رویکرد اول، اهمیت هم‌خونی دانشگاهی را در بهره‌وری علمی بر جسته می‌کند. بررسی ارتباط بین هم‌خونی و بهره‌وری پژوهشی از دهه ۱۹۶۰ آغاز شد (تاوارس، سین و لانکا^۸، ۲۰۱۹). برخی از مطالعات نشان می‌دهند که هم‌خونی به گونه‌ای مثبت با بهره‌وری پژوهشی در ارتباط است (کلمنکیک^۹ و زجاجا^{۱۰}، ۲۰۱۵؛ مک گی^{۱۱}، ۱۹۶۰؛ وایر و کنراد^{۱۲}، ۱۹۸۴). بعضی دیگر از پژوهشگران بیان می‌کنند که هم‌خونی بر بهره‌وری علمی اثر منفی دارد (گورلوفا^{۱۳} و یودکویچ^{۱۴}، ۲۰۱۵؛ هورتا، ولسو و گردیاگا^{۱۵}، ۲۰۱۰) و به طور گسترده‌ای در ادبیات به عنوان پدیده‌ای مضر شناخته شده است (تاوارس، لانکا و آمارال^{۱۶}، ۲۰۱۷؛ تاوارس و همکاران، ۲۰۱۵، هورتا، ۲۰۱۳؛ هورتا، ولسو و گردیاگا، ۲۰۱۰؛ گودچوت و لووت^{۱۷}، ۲۰۱۰؛ سولر^{۱۸}، ۲۰۰۱). تعدادی از مطالعات تفاوت قابل توجهی را بین اعضای هم‌خون

¹. Academic inbreeding². Yudkevich & Sivak³. yim⁴. Altbach⁵. Rumbley⁶. Shen⁷. Xu⁸. Zhang⁹. Tavares, sin & lanca¹⁰. Klemenčič¹¹. Zgaga¹². Mcgee¹³. Wyer & Conrad¹⁴. Gorelova¹⁵. Horta, Velos & Grediaga¹⁶. Lança & Amaral¹⁷. Godechot& Louvet¹⁸. Soler

و غیر هم‌خون نشان نمی‌دهند (کروز کسترو و سانز منندز^۱، ۲۰۱۰؛ سولوگوب و کوبه^۲، ۲۰۱۵؛ رولدا^۳ و همکاران، ۲۰۱۴؛ تاوارس، سین و لانکا^۴، ۲۰۱۹؛ علیپووا و لواکوف^۵، ۲۰۱۸؛ کاترانیدیس، پاناکیوتودیس و زونتانوس^۶، ۲۰۱۷).

در رویکرد دوم، اثرات هم‌خونی بر زمینه‌های سازمانی مورد مطالعه قرار گرفته است که شامل سیاست‌های استخدامی (هورتا، ۲۰۱۳)، تبعیض‌های جنسیتی (وزکر کوپیرو و الستون^۷، ۲۰۰۶)، تبعیض بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون (آلباخ و همکاران، ۲۰۱۵؛ گورلووا و یودکویچ، ۲۰۱۵؛ شن، خو و ژانگ، ۲۰۱۵)، سیاست‌های هم‌خونی در مؤسسات نخبه (آلباخ و همکاران، ۲۰۱۵؛ گورلووا و یودکویچ، ۲۰۱۵؛ گوکتورک و کندمیر^۸، ۲۰۱۹)، حفظ فرهنگ و سنت‌های سازمانی (اینانک و تانکر^۹، ۲۰۱۱) وفاداری و تعهد سازمانی (مورا^{۱۰}، ۲۰۱۵؛ گوکتورک و کندمیر، ۲۰۱۹)، هویت سازمانی (تاوارس، لانکا و امارا، ۲۰۱۷) هنجارها و استراتژی‌های سازمانی، تدریس و تدوین برنامه‌های درسی، پژوهش و سیستم حکمرانی (یودکویچ و سیواک، ۲۰۰۸) است. یکی از زمینه‌های مهم سازمانی، هویت حرفه‌ای^{۱۱} اعضای هیئت‌علمی است. هویت حرفه‌ای مفهومی نسبتاً جدید است، هرچند به تازگی پژوهش‌های زیادی در این رابطه انجام گرفته است (کلارک، هاید و درنان^{۱۲}، ۲۰۱۳؛ کوچاکنی^{۱۳}، ۲۰۱۳؛ هانگ^{۱۴}، ۲۰۱۰؛ کلچرمانز^{۱۵}، ۲۰۰۹؛ مک لیور^{۱۶}، ۱۹۹۳؛ تسویی^{۱۷}، ۲۰۰۷، کروس^{۱۸} و همکاران، ۲۰۱۹؛ اسلام دوست و همکاران^{۱۹}، ۲۰۱۹؛ وايت^{۲۰} و همکاران، ۲۰۲۳؛ هانا^{۲۱}، ۲۰۲۰؛ فیتجراد^{۲۲}، ۲۰۲۰؛ خو^{۲۳} و همکاران، ۲۰۲۲؛ فریمن^{۲۴} و همکاران، ۲۰۲۱؛ سومانتری^{۲۵} و همکاران، ۲۰۲۲؛ کلار^{۲۶} و همکاران، ۲۰۲۳). این هویت بر اساس نظریه همیشه می‌شود (بروارد^{۲۷} و همکاران، ۲۰۱۷). هویت حرفه‌ای، محصولی ثابت نیست بلکه تغییری مدام، پویا و فرآیندی دائمی است. بعلاوه، هویت حرفه‌ای تنها تحت تأثیر ویژگی‌های شخصی مدرس، تجربیات یادگیری، باورها و تجربیات اولیه و مسائلی از این قبیل نیست بلکه با همکاران، محیط حرفه‌ای، دانش مدرس، مهارت‌ها و روش‌های آموزشی هم مرتبط است. بنابراین هویت حرفه‌ای هم محصول است و هم فرآیند. (پیلن، دن بروک و بیچارد^{۲۸}، ۲۰۱۳).

- ^۱. Cruz-Castro& Sanz-Menéndez
- ^۲. Sologub & Coupé
- ^۳. Roleda
- ^۴. Sin & Lanca
- ^۵. Alipova & Lovakov
- ^۶. Katranidis, Panagiotidis& Zontanos
- ^۷. Va Zquez Cupeiro and Elston
- ^۸. Go'ktu'rк & Kandemir
- ^۹. Inanc& Tuncer
- ^{۱۰}. Mora
- ^{۱۱}. Professional Identity
- ^{۱۲}. Clarke, Hyde & Drennan
- ^{۱۳}. Cojocnean
- ^{۱۴}. Hong
- ^{۱۵}. Kelchtermans
- ^{۱۶}. MacLure
- ^{۱۷}. Tsui
- ^{۱۸}. Cruess
- ^{۱۹}. Eslamdoost
- ^{۲۰}. Wyatt
- ^{۲۱}. Hanna
- ^{۲۲}. Fitzgerald
- ^{۲۳}. Khoo
- ^{۲۴}. Freeman
- ^{۲۵}. Soemantri
- ^{۲۶}. Kellar
- ^{۲۷}. Brouard
- ^{۲۸}. Pillen,Den Brok & Beijaard

بررسی مطالعات پژوهشی موجود نشان می‌دهد که عوامل متعددی در شکل‌گیری هویت اساتید تأثیر دارند. از جمله این عوامل می‌توان به ۱- عوامل زمینه‌ای (کلچرمانز، ۲۰۰۹؛ دیجستر، ۲۰۰۹؛ ایوانز، ۲۰۰۸) ۲- عوامل شخصی (ماکلر^۱، ۲۰۱۱؛ لاموت و انگلس^۲، ۲۰۱۰)، ۳- عامل حرفه‌ای (لاموت و انگلس، ۲۰۱۰)، ۴- عوامل سیاسی (ماکلر، ۲۰۱۱)، ۵- عوامل فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی (فروتن و رشادت جو، ۱۳۹۴) اشاره داشت. از آنجاکه شکل‌گیری هویت حرفه‌ای اعضای هیئت‌علمی تحت تأثیر عوامل گوناگون از جمله عوامل زمینه‌ای و محیط کاری است و با توجه به اینکه اعضای هم‌خون نسبت به سایر اعضاء در محیط‌های دانشگاهی متفاوتی تحصیل کرده یا شاغل بوده‌اند، بنابراین، می‌توان گفت که این پدیده می‌تواند در شکل‌گیری هویت حرفه‌ای آن‌ها اثرگذار باشد.

بنابراین، با توجه به اهمیت و نقش دانشگاه‌ها در پیشبرد اهداف کشور و لزوم اتخاذ تصمیم صحیح در زمینه جذب و به‌کارگیری اعضای هیئت‌علمی شایسته، با توجه به نقش مهم اعضای هیئت‌علمی در تعلیم و تربیت نیروهای متخصص و تأثیر آن‌ها در کیفیت فرآیند یاددهی و یادگیری و پیامدها و چالش‌هایی از جمله تأثیر هم‌خونی دانشگاهی بر بهره‌وری علمی و بسیاری از زمینه‌های سازمانی، بررسی تأثیر هم‌خونی دانشگاهی بر بهره‌وری پژوهشی ضرورت پیدا می‌کند. همچنین پژوهش‌های انجام‌شده در کشور در زمینه هویت حرفه‌ای، بر هویت حرفه‌ای مدرسان و دانشجو مدرسان تمرکز داشته‌اند (عارف نژاد، ادیب و حبیبی، ۱۳۹۸؛ استاجی و همکاران، ۲۰۱۷؛ ولی زاده، تاجیک و پارسیان، ۲۰۱۸؛ رضایی، عبدی و سعید اختر، ۲۰۱۷؛ حجازی، ۱۳۹۹، احمدی، ۱۳۹۸؛ درخشان و همکاران، ۲۰۲۰، دهنوی و شفیعی، ۱۴۰۰، عربی، مفتون و سیری، ۲۰۲۲) و در رابطه با آموزش عالی و اعضای هیئت‌علمی مطالعات اندکی انجام گرفته است که بیشتر بر عوامل مؤثر بر شکل‌گیری هویت حرفه‌ای پرداخته‌اند (فروتن و رشادت جو و سامانی، ۱۳۹۸؛ فقیهی، مظلومیان و حسن سیف، ۱۳۹۲؛ بهرامی، زبردست و سلیمی، ۱۳۹۹) ولی در رابطه با بررسی این متغیر با توجه به سیاست هم‌خونی دانشگاهی مطالعه‌ای انجام نگرفته است. از این‌رو، این پژوهش باهدف ارزیابی هویت حرفه‌ای و بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون به منظور پاسخگویی به سوالات زیر انجام‌شده است.

۱- آیا بین هویت حرفه‌ای اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی-مهندسی در دانشگاه شیراز و شهید بهشتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

۲- آیا بین بهره‌وری پژوهشی اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی-مهندسی دانشگاه شیراز و شهید بهشتی تفاوت وجود دارد؟

۳- آیا بین تعداد کل مقالات پژوهشی اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و مهندسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

۴- آیا بین تعداد کل مقالات پژوهشی در پایگاه وب آف ساینس در بین اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و مهندسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

۵- آیا با توجه به تعداد کل استنادات در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی-مهندسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

۶- آیا با توجه به تعداد کل استنادات بدون خوداستنادی در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی-مهندسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

¹. Dijkstra

². Evans

³. Mockler

⁴. Lamote & Engels

۶-۲- آیا با توجه به تعداد مقالات منتشرشده در همايش‌ها در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

۷-۲- آیا با توجه به شاخص اج^۱ در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش هم‌خونی دانشگاهی

اصطلاح هم‌خونی در اصل از زیست‌شناسی برگرفته شده است (گورلوا و یادتکویچ، ۲۰۱۵). هم‌خونی در دانشگاه، به شرایطی اطلاق می‌شود که در آن اعضای هیئت‌علمی یک دانشگاه یا موسسه، از فارغ‌التحصیلان آن دانشگاه یا موسسه تشکیل شده باشد. (در این دیدگاه هم‌خونی در سطح فردی دیده می‌شود که به ایجاد هم‌خونی در سطح گروه آموزشی، دانشکده و یا دانشگاه منجر می‌شود). در تعریف دیگر، هم‌خونی دانشگاهی به عنوان رویه‌ای عملی است که در آن دانشگاه فارغ‌التحصیلانی را از بین کارکنان خود به عنوان عضو هیئت‌علمی جذب و استخدام می‌کند. در این دیدگاه هم‌خونی به عنوان رویه‌ای دیده می‌شود که به ایجاد سطح بالایی از هم‌خونی در دانشگاه منجر می‌شود (تاما و کنست، ۲۰۱۹).

با توجه به تفاوت در سطح تحصیلات و دانش‌آموختگی، چهار شیوه برای تعریف هم‌خونی دانشگاهی وجود دارد: دست‌کم یکی از مدارج تحصیلی (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا) خود را از آنجا دریافت کرده‌اند، فقط مدرک کارشناسی خود را از آنجا دریافت کرده‌اند، بالاترین مدرک تحصیلی خود را از آنجا دریافت کرده‌اند و تنها مدرک دکترای خود را آنجا دریافت کرده‌اند (گورلوا و یادتکویچ، ۲۰۱۵). در مطالعات اخیر، نویسنده‌گان، هم‌خونی دانشگاهی را به عنوان اعضا‌یی که مدرک دکترای خود را از همان دانشگاهی دریافت کرده‌اند که در آن استخدام شده‌اند، تعریف می‌کنند (برلسون، ۱۹۷۹؛ آیزنبرگ و ولز، ۲۰۰۰ هورتا، لزو و گریدیگا، ۲۰۰۷؛ کروز کسترو و سانز منندز، ۲۰۱۰؛ هورتا و همکاران، ۲۰۱۰). در ایالات متحده و بسیاری از کشورها این تعریف مورد تأیید است. در مقابل در کشور کره، هم‌خونی دانشگاهی به معنی استخدام اساتیدی است که اولین مدرک دانشگاهی خود را در آن دانشگاه دریافت کرده‌اند (اینانک و تانکر، ۲۰۱۱).

در مورد پدیده هم‌خونی دانشگاهی ما با سه نوع تحرک مواجهیم که باید بین آن‌ها تمایز قائل شویم. این سه نوع عبارت‌اند از: هم‌خون خالص^۲، هم‌خون ریسمان-نقره‌ای^۳ و هم‌خون با تحرک^۴. هم‌خون خالص، به عضو هیئت‌علمی گفته می‌شود که بلا فاصله بعد از فارغ‌التحصیلی در مقطع دکترا، در دانشگاهی که از آن فارغ‌التحصیل شده، جذب و استخدام شده است. (پوشکار و گوبتا، ۲۰۱۷). هم‌خون‌های خالص در معرض تجربیات مختلف قرار نمی‌گیرند. آن‌ها قادر شبکه‌ای از ارتباطات خارجی و فعالیت‌های حرفه‌ای و گستردگی جهانی هستند و بار آموزشی بیشتری را حمل می‌کنند و کمک‌های پژوهشی کمتری را دریافت می‌کنند (مک‌گی، ۱۹۶۰).

هم‌خون با تحرک: به عضو هیئت‌علمی گفته می‌شود که بخشی از دوره دکترای خود را در قالب پژوهش و آموزش در دانشگاه‌های دیگری به‌غیراز دانشگاه خودی گذرانده و پس از فارغ‌التحصیلی در دانشگاهی که در آن تحصیل کرده جذب و استخدام شده است (پوشکار و گوبتا، ۲۰۱۷). پیروها^۵: کسانی هستند که در کل مسیر شغلی خود تنها یکبار از دانشگاهی که مدرک دکتری را دریافت کرده‌اند به دانشگاهی که اولین منصب خود را دریافت کرده‌اند جابجا شده و برای همیشه در آنجا مانده‌اند.

¹. h-index

². Tüma & Knecht

³. Berelson

⁴. Eisenberg & Wells

⁵. Veloso & Grediaga

⁶. Pure Inbred

⁷. Silver-Corded

⁸. Mobile Inbred

⁹. Pushkar & Gupta

¹⁰. Adherents

غیر هم خون^۱: کسانی هستند که در غیر از دانشگاهی که مدرک دکتری خود را دریافت کرده‌اند کار می‌کنند و در این دوران در چند جای دیگر کارکرده‌اند (هورتا، ۲۰۱۳).

هویت حرفه‌ای

هویت حرفه‌ای مفهومی است که توجه زیادی را در متون علمی به خود جلب نموده است، اما معنی آن اغلب مبهم در نظر گرفته شده است. این ابهام شاید ناشی از مفهوم هویت است که از علوم و دیدگاه‌های مختلف نشأت گرفته است. گابریل در تبیین نظریه هویت حرفه‌ای، به این امر اشاره دارد که هویت حرفه‌ای به هویت‌سازمانی و اجتماعی فرد منجر می‌شود. مطالعه و بررسی هویت حرفه‌ای، نحوه شکل‌گیری این هویت و عوامل تأثیرگذار بر این فرآیند از جمله مسائلی است که ذهن پژوهشگران را در باب هویت حرفه‌ای به خود مشغول کرده است (فراهر و گابریل، ۲۰۱۴). به تعبیر کلارک و همکاران (۲۰۱۳)، هویت وجود ثابتی نیست، پیچیده و شخصی است و توسط عوامل زمینه‌ای شکل می‌گیرد. برخی از مفاهیم مرتبط با هویت حرفه‌ای در ادبیات موجود در حوزه آموزش عالی، این‌گونه آورده شده: خود معرفت‌شناسی‌های شخصی، مدل‌های ذهنی بازنمایی، نگرش‌های شخصی، احساس عاملیت حرفه‌ای، ترکیب شیوه‌های شخصی و بیرونی، توسعه خودآزارزیابی، فهم مشترک از ارتباطات، مکان‌ها، ذهن و فعالیت، یادگیری جایگاه و نقش خودآگاهی و بحث‌های گروهی (ترید^۲ و همکاران، ۲۰۱۱، ص ۱۱).

از منظر اجتماعی- فرهنگی، تان^۳ و همکاران (۲۰۱۵)، هویت را بر اساس تعهد به انجام دادن قابل قبول حرفه تعریف می‌کنند که در طول مسیر شغلی فرد ایجاد می‌شود. آن‌ها پنج عامل شکل‌دهنده هویت حرفه‌ای فرد را بیان می‌کنند که عبارت‌اند از: دانش حرفه‌ای^۴، الگوهای نقشی که با آن‌ها در ارتباط هستند^۵، تجربه در زمینه (رشته) مورد نظر^۶، اشتیاق به حرفه^۷ و خودکارآمدی حرفه‌ای^۸. هان^۹ (۲۰۱۶) و هونگ و گو^{۱۰} (۲۰۱۹)، ساخت هویت حرفه‌ای را تحت تأثیر سه عامل شناخت^{۱۱} (درک پایه‌ای مدرس از اقدامات تدریس)، احساس^{۱۲} (روشی که فرد احساساتش را بیان و کنترل می‌کند) و عمل^{۱۳} (اقدامات آموزشی که به توسعه هویت مدرس کمک می‌کند) می‌دانند که در تعامل مستمر با هم می‌باشند. شناخت مدرس به درک مبنای او از اقدامات تدریس اشاره دارد (بورگ، ۲۰۰۳،^{۱۴}). احساس به روشی که مدرس احساساتش را بیان و کنترل می‌کند، اشاره دارد (هان، ۲۰۱۶); و عمل مدرس به عنوان واقعیت بخشیدن به هویت تعریف می‌شود (استتس، ۲۰۰۶).

هویت حرفه‌ای مدرس به عنوان شیوه‌ای که مدرسان خود را می‌شناستند و تصویری که از خود دارند، تعریف می‌شود؛ بنابراین هویت حرفه‌ای، بیانگر بخشی از فرآیند پیچیده و بلندمدت شناخت شخصی (فرآیندی که به وسیله آن مدرسان خود، فرآگیران و موضوع تدریس را می‌شناستند) است. همچنین هویت مدرس، به عنوان توانایی برقراری ارتباط با همه عواملی که بر یکدیگر اثر متقابل دارند، معرفی می‌شود (سالیفو، آگینیگا، ۲۰۱۳).

¹. Non inbred

². Fraher & Gabriel

³. Trede

⁴. Tan

⁵. Knowledge about Professional Practices

⁶. Having the Professional as a Role Model

⁷. Experience with the Profession.

⁸. Preference for a Particular Profession

⁹. Professional Self-efficacy

¹⁰. Han

¹¹. Huang & Gao

¹². cognition

¹³. emotion

¹⁴. Action

¹⁵. Borg

¹⁶. Stets

¹⁷. Salifu & Agbenyega

در خصوص هویت مدرس در آموزش عالی، لانکولد^۱ و همکاران (۲۰۱۷)، بیان می‌کنند که توسعه هویت مدرستخت تأثیر درگیری پنج فرآیند روان‌شناسخی است که عبارت‌اند از: احساس قدردانی^۲، از شغل خود، احساس تعلق به جامعه مدرسان^۳، احساس شایستگی^۴، روشی که آن‌ها شغل خود را در به تصویر می‌کشند.^۵

بررسی مطالعات پژوهشی نشان می‌دهد که عوامل متعددی در شکل‌گیری هویت حرفه‌ای اساتید اثرگذار است. یوآن و شیه^۶ (۲۰۱۰)، سه دسته عوامل را در ایجاد هویت حرفه‌ای مؤثر می‌داند. عوامل فردی شامل تجربه زمان دانشجویی و تجربیات پیش از تدریس حرفه‌ای. دومین عامل، عوامل عملی و مرتبط به کلاس از قبیل موضوع، فهرست مطالب، برنامه‌های مفید و اهداف کلاسی می‌باشد. سومین عامل، منابع خارجی آموزش و تدریس شامل مسائل نظری، سیاست، زمینه‌هایی که مدرس در آن مشارکت دارد و مدل‌های عملی دانشگاهی است. لیف^۷ و همکاران (۲۰۱۹)، نیز سه عامل را بر هویت حرفه‌ای مؤثر می‌داند. عوامل شخصی شامل جنبه‌های شناختی و عاطفی افاده؛ عوامل رابطه‌ای شامل ارتباط و تعامل با دیگران و عوامل زمینه‌ای به محیط کار بیرونی اشاره دارد. آگاهی از این عوامل می‌تواند در تقویت یا تضعیف هویت مدرسان اثرگذار باشد (استینرت^۸ و همکاران، ۲۰۱۹). فرچون^۹ و همکاران (۲۰۱۶)، مریبگری را نیز یکی از ابزارهای مثبت مؤثر بر هویت حرفه‌ای می‌دانند. در بررسی هویت حرفه‌ای مدرسان زبان انگلیسی، مطالعه نشان می‌دهد که شرکت در دوره‌های آموزش انتقادی به تغییراتی اساسی در هویت حرفه‌ای مدرسان منجر می‌شود.(عبدنیا، ۲۰۱۲).

صاحب‌نظران مختلف مؤلفه‌های گوناگونی را برای هویت حرفه‌ای موردنبررسی قرار داده‌اند. لیاف (۲۰۱۹)، در بررسی هویت حرفه‌ای مدرسان زبان در دانشگاه اصفهان که به بررسی تأثیر هویت حرفه‌ای مدرسان زبان بر کیفیت تدریس می‌پردازد، ابعاد مشخصه‌های فردی^{۱۰} (علاقة به حرفه تدریس، سطح بالای اعتمادبه‌نفس، رعایت اصول اخلاقی و ظاهر خوب)، دانش عمومی^{۱۱} (دانش تاریخی، مباحث کلاسی خارج از محتوای درسی نقش فعال در پژوهش‌های مربوطه)، روابط اجتماعی^{۱۲} (درک همکاران از شخصیت مدرس، ادراک همکاران درباره تخصص مدرسان، درک دانشجویان از مدرسان، ارتباط محترمانه با دانشجویان، ارتباط محترمانه با همکاران)، دانش آموزشی^{۱۳} (توانایی تدریس بالا، تسلط در آن زمینه، سطح بالای اطلاعات عمومی، درگیر کردن دانشجویان در مباحث کلاسی و ارزیابی صحیح از دانشجویان، آشنایی با فرهنگ زبان انگلیسی) را موردنبررسی قرار می‌دهد. غنی زاده و عابدی استاد (۲۰۱۶)، با به کارگیری مدل شش عاملی کائو و لینز^{۱۴} (۲۰۱۵)، مؤلفه‌های انتظارات از خود^{۱۵} (یعنی تعهد و ارزیابی از شغلشان)، وظایف مدرس^{۱۶} (مسئولیت‌های او نسبت به دانشجویان، محتوای برنامه درسی و جامعه)، آموزش^{۱۷} (۲۰۱۵) رفتار به دانشجویان و تعامل با آن‌ها)، دانش و مهارت‌های آموزشی^{۱۸} (دانش موضوعی مدرس و رویکردهای او در ارائه برنامه درسی)، رفتار شهرهوندی^{۱۹} (ارائه تلاش اضافی برای کار و حرفه) و عوامل مؤثر خارجی^{۲۰} (درک مدرس از تعاملات اجتماعی و سیاست موسسه آموزشی) را

^۱. Lankveld

^۲. Appreciation

^۳. Sense of Belonging To The Teaching Community

^۴. Sense Of Competence

^۵. The Way They Picture Their Job In The Future To Be Influential In Teacher Professional Identity Construction.

^۶. Yuan & Hsieh

^۷. Lieff

^۸. Steinert

^۹. Fortune

^{۱۰}. Personal Characteristics

^{۱۱}. General Knowledge

^{۱۲}. Social Relations

^{۱۳}. Pedagogical Knowledge

^{۱۴}. Kao & Lin

^{۱۵}. Self-Expectation

^{۱۶}. Teachers' duties

^{۱۷}. Pedagogy

^{۱۸}. Instructional Skills and Knowledge

^{۱۹}. Teachers' Citizenship Behavior

^{۲۰}. External Influential Factors

موردنظر قرار داده است. پژوهش الروزا و کسونب^۱ (۲۰۱۳)، با عنوان هویت حرفه‌ای اعضای هیئت علمی در آموزش عالی که در بین ۵۵۱ عضو هیئت علمی در سه دانشگاه در کشور اردن انجام شده، ابعاد کارمحور^۲، دانشجو محور^۳، خودمحور^۴ و مهارت محور^۵ را به منظور بررسی هویت حرفه‌ای موردنظر قرار داده است. یافته‌ها نشان دهنده سطح بالایی از هویت‌های مربوط به خود و مهارت، سطح متوسطی از بعد مرتبط با کار و سطح پایینی از بعد مربوط به دانشجویان است.

کلچرمائز (۲۰۰۹)، از خود ادراکی حرفه‌ای^۶ به جای هویت حرفه‌ای استفاده می‌کند؛ چراکه او معتقد است که واژه هویت ممکن است با داشتن یک ماهیت ثابت مرتبط باشد و ماهیت پویا و فردگرایانه آن نادیده گرفته شود. به اعتقاد او، خودانگاره، به درک فرد از خود به عنوان یک محصول و همچنین یک فرآیند درک تجربیات و تأثیرات آن‌ها بر خود اشاره دارد. او معتقد است که خودانگاره مدرسان شامل پنج بعد است: تصویر از خود^۷ (درک مدرس از خودش و اینکه به عنوان یک مدرس چگونه است در کنار آنچه دیگران به او منعکس می‌کنند)، عزت نفس^۸ (به احساس تقدیر مدرس از عملکرد واقعی شغلی اش اشاره دارد)، ادراک وظیفه^۹ (باورهای عمیقی در خصوص اینکه چه چیزی آموزش خوب را شکل می‌دهد و وظایف و مسئولیت‌های اخلاقی فرد به منظور اجرای عدالت در خصوص فراغیران است)، انگیزه شغلی^{۱۰} (به انگیزه‌ای مدرس در مورد تصمیم او برای مدرس بودن، ادامه مدرسی و یا ترک آن، اشاره می‌کند) و انتظارات درباره آینده شغلی^{۱۱} (این مؤلفه به ماهیت پویای خودانگاره اشاره دارد). لاسکی^{۱۲} (۲۰۰۵)، مؤلفه دیگری را تحت عنوان آسیب‌پذیری^{۱۳} (یک تجربه عاطفی چندبعدی و چندوجهی معرفی می‌کند که به‌واسطه روشنی که افراد موقعیت فعلی‌شان را همان‌طور که در تعامل با هویت‌ها، ارزش‌ها، عقاید و احساس شایستگی‌شان هستند، ادراک می‌کنند، تحت تأثیر قرار می‌گیرد) بیان می‌کند.

بهره‌وری پژوهشی و مروری بر مطالعات صورت گرفته در آموزش عالی

بهره‌وری پژوهشی مفهومی مهم و کاربردی در عرصه پیشرفت و افزایش کیفیت سازمان‌ها و بهویژه مراکز آموزش عالی است. پیشینه موضوع بهره‌وری پژوهشی به دهه ۱۹۴۰ برمی‌گردد و ریشه آن را باید در نظریه‌های انگیزشی سازمانی جست‌وجو کرد. مطالعات اولیه درباره بررسی بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت‌علمی در دهه‌های ۱۹۴۰ و ۱۹۶۰ و آغاز شدن (کرسول ۱۹۸۵^{۱۴}) و فرانسیس کالتون^{۱۵} (۱۹۶۳) در آثار خود به صورت جسته‌وگریخته نیمنگاهی به بهره‌وری پژوهشی داشتند. ابراما و دی انگل^{۱۶} (۲۰۱۴)، تأکیدارند که فعالیت‌های پژوهشی فرآیندی تولیدی است که در آن ورودی شامل افراد، منابع ملموس و غیرملموس و خروجی‌ها شامل دانش جدیدی که دارای مشخصه‌های پیچیده‌ای از ماهیت ملموس (انتشارات، پتنت‌ها، ارائه در کنفرانس، پایگاه‌های داده و غیره) و ماهیت نامشهود (دانش ضمنی، فعالیت‌های مشاوره‌ای و غیره) است.

^۱. Alruza & Khasawnehb

^۲. Work-Based Dimension

^۳. Student-Based Dimension

^۴. Self-Based Dimension

^۵. Skill-Based Dimension

^۶. professional self-understanding

^۷. Self-Image

^۸. Self-Esteem

^۹. Task Perception

^{۱۰}. Job Motivation

^{۱۱}. Future Perspective

^{۱۲}. Lasky

^{۱۳}. Vulnerability

^{۱۴}. Creswell

^{۱۵}. Price

^{۱۶}. Francis Galton

^{۱۷}. Abramo& D'Angelo

نافکو، وکلو و مایا^۱ (۲۰۱۹)، بهره‌وری پژوهشی را به عنوان انتشار و گزارش یافته‌های پژوهشی در نشریات ملی و بین‌المللی، ارائه در کنفرانس‌ها، انجام وظایف تحریریه، دریافت پتنت‌ها و مجوزها تعریف می‌کنند. تلاش در هر رشته دانشی یا تحقیقات علمی که ایده جدیدی را مطرح کند که به داشت موجود در سطح جهان کمک می‌کند به عنوان بهره‌وری پژوهشی تعریف می‌شود (بلوج^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). منسیز و مورنو^۳ (۲۰۱۹) در بررسی عوامل مؤثر بر بهره‌وری پژوهشی در دانشگاه فنی ویزال، به دو دسته عوامل درونی و بیرونی اشاره دارند. در عوامل درونی، دانش، مهارت‌ها، نگرش‌ها و علایق هیئت‌علمی و عوامل بیرونی از جمله سیاست‌ها و دستورالعمل‌ها، بودجه‌های پژوهش مزايا و مشوق‌ها، زیرساخت‌ها و انتشارات در حد متوسط بر بهره‌وری اثرگذار است.

امروزه تأکید زیادی بر اندازه‌گیری بهره‌وری پژوهشی است؛ اما هیچ اجماعی در خصوص اینکه بهره‌وری پژوهشی از چه چیزی تشکیل شده و چگونه باید اندازه‌گیری و تفسیر شود، وجود ندارد. (التباخ، ۲۰۱۵؛ ویر، ۲۰۱۱). قوی‌ترین شاخص، بررسی چندین شاخص از جمله تعداد مقالات، کنفرانس‌ها، انتشارات در مجلات، کتاب‌ها و فصولی از کتاب تشکیل شده است (التباخ، ۲۰۱۵؛ یاداو، ورما و سینگ^۴، ۲۰۲۲؛ گورلووا و لواکوف، ۲۰۱۶؛ اکبری تبار، کسینیکی^۵ و اسکوازونی^۶، ۲۰۱۷؛ منسیز و مورنو، ۲۰۱۹). شاخص اج که شامل انتشارات و میزان استنادات است، معمولاً در سنجش بهره‌وری اعضای هیئت‌علمی استفاده می‌شود (آبرامو و دی آنجلو، ۲۰۰۵؛ هوش^۷، ۲۰۱۴؛ کیمبو و سولابو^۸، ۲۰۱۴؛ هوف^۹ و همکاران، ۲۰۲۰؛ گورلووا و لواکوف^{۱۰}، ۲۰۱۶؛ ناخو، فوکولو و مويا^{۱۱}، ۲۰۱۹، وطن خواه، ۲۰۱۲). بعضی از محققان عوامل دیگری از جمله تعداد و میزان کمک‌هزینه‌های پژوهشی دریافت شده توسط یک عضو هیئت‌علمی را نیز مدنظر قرار می‌دهند (التباخ، ۲۰۱۵؛ پورتر و اوبراخ^{۱۲}، ۲۰۰۱؛ اقبال و محمود، ۲۰۱۱؛ لیچ^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۵؛ اسملتزر^{۱۴} و همکاران) همچنین، خروجی‌های آموزشی (نظرارت بر دانشجویان) (التباخ، ۲۰۱۵؛ گورلووا و لواکوف، ۲۰۱۶؛ خدایی، ۱۳۹۴)، همکاری‌های پژوهشی (کومارف ورما و سینگ^{۱۵}، ۲۰۲۰)، ضربیب تأثیر (ساهو^{۱۶} و همکاران، ۲۰۱۶؛ لیمر^{۱۷} و همکاران، ۲۰۱۸)، گرنت‌ها (کالید و تدس^{۱۸}، ۲۰۲۱؛ شریدان^{۱۹} و همکاران، ۲۰۱۷)، پتنت‌ها (لیمر و همکاران، ۲۰۱۸؛ خدایی، ۱۳۹۴)، نورمحمدی و چاکلی، ۲۰۱۷، همکاری‌های صنعتی درون‌سازمانی و بین‌المللی (گورلووا و لواکوف، ۲۰۱۶) نیز به عنوان شاخص‌های سنجش بهره‌وری پژوهشی مورد بررسی قرار گرفته است.

در ارتباط با نقش هم‌خونی در بهره‌وری پژوهشی مطالعاتی انجام گرفته است که در ادامه بیان می‌شود:

تاوارس، سین و لانچا^{۲۰} (۲۰۱۹) در بررسی هم‌خونی دانشگاهی و بهره‌وری پژوهشی دکترین جامعه‌شناسی در کشور پرتغال در یک نمونه ۲۸۹ نفری از دانشگاهیان شاخص‌های تعداد مقالات و استنادات هریک از دانشگاهیان در پایگاه داده اسکوپوس^{۲۱} را مورد بررسی قراردادند. یافته‌ها

^۱. Nafukho, Wekullo & Muyia

^۲. Baloch

^۳. Meneses & Moreno

^۴. Webber

^۵. Yadav, Verma& Singh

^۶. Casnici

^۷. Squazzoni

^۸. Hirsch

^۹. Huang

^{۱۰}. Quimbo & Sulabo

^{۱۱}. Hoof

^{۱۲}. Nafukho, Wekullo& Muyia

^{۱۳}. Porter And Umbach

^{۱۴}. Leech

^{۱۵}. Smeltzer

^{۱۶}. Kumar, Verma And Singh

^{۱۷}. Sahoo

^{۱۸}. Lemaire

^{۱۹}. Khalid & Tadesse

^{۲۰}. Sheridan

^{۲۱}. Tavares, Sin& Lança

^{۲۲}. Spocus

نشان داد که هم خونی دانشگاهی در سطح نهادی، اثر منفی بر بهره‌وری پژوهشی ندارد؛ اما در سطح ملی برای بازشناسی شناختی و پژوهش مضر بود. همچنین بیان شد که هم خونی ممکن است در دانشکده‌های اقتصاد نسبت به علوم اجتماعی مضرتر باشد. لواکوف، یودکویچ و علیپووا در ۲۰۱۹، ۲۷۹ نفر از ریاضیدانان دانشگاهی را در روسیه با توجه به شاخص‌های تعداد مقالات منتشرشده در آر آی اس سی^۱ از سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۱۶ و تعداد مقالات منتشرشده در مجلات فهرست بندی شده در اسکوپوس و یا وب آو ساینس^۲ از سال ۲۰۱۴-۲۰۱۶، مورد بررسی قراردادند. یافته‌ها نشان داد که تفاوتی در انتشارات فعلی در بین اعضای هم خون و غیر هم خون وجود ندارد؛ اما در بررسی بهره‌وری تجمعی، یافته‌ها نشان می‌دهد که افراد غیر هم خون در سطح فردی در طول مسیر شغلی خود بهره‌ورتر هستند.

هائو^۳ در سال ۲۰۲۲ در بررسی هم خونی دانشگاهی در کشور چین بر روی ۱۷۵۱ عضو هیئت‌علمی از دانشکده‌های علوم انسانی، شاخص تعداد مقالات را مورد بررسی قرارداد. به طور کلی نمره حاصل از مقایسه بین اعضای هم خون و غیر هم خون نشان داد که میانگین نمره در اعضا هم خون نسبت به غیر هم خون بالاتر است که با نتایج بدست آمده توسط وایر و کنراد (۱۹۸۴) و مک گی (۱۹۶۰) تناوب دارد. همچنین نتایج نشان داد که هم خونی دانشگاهی در مراحل اولیه و میانی دوران کاری تأثیر بیشتری دارد و در اواخر که اعضا به مرحله پایانی وارد می‌شوند، کاهش می‌یابد. بررسی نظر زاده و مردانی (۱۴۰۰)، در سه دانشگاه تهران، علوم پزشکی تهران و صنعتی شریف بر اساس شاخص‌های تعداد مقالات، استنادات، شاخص اج و منابع مالی پژوهشی و همکاری‌های بین‌المللی در سه حوزه فنی- مهندسی، علوم پزشکی و علوم انسانی- اجتماعی در پایگاه اسکوپوس در بازه زمانی ۲۰۲۰-۲۰۱۳ نشان داد که اثرگذاری پژوهشی اعضای هم خون نسبت به غیر هم خون بیشتر است. همچنین میزان جذب منابع مالی برای پژوهش توسط اعضای غیر هم خون نسبت به هم خون بیشتر است و درنهایت اعضای هم خون تمایل به همکاری درون‌سازمانی داشتند، در حالی که اعضای غیر هم خون تمایل به همکاری بین‌المللی داشتند.

همانگونه که بررسی پیشینه پژوهش نشان داد مطالعات انجام شده در زمینه هویت حرفه‌ای بیشتر به بررسی هویت حرفه‌ای مدرسان و دانشجو مدرسان پرداخته‌اند و مطالعات اندکی در بستر آموزش عالی و با توجه به متغیر هم خونی دانشگاهی انجام گرفته است. از این پژوهش به‌منظور بررسی هویت حرفه‌ای در اعضا هیئت‌علمی از پژوهش انجام شده توسط الروزا و خساونه‌ب (۲۰۱۳) که بررسی هویت حرفه‌ای در آموزش عالی پرداخته، اقتباس بهره‌برده است. در بررسی بهره‌وری پژوهشی نیز مطالعات نشان دهنده به کارگیری شاخص‌های مختلف در بررسی بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت‌علمی است. در پژوهش کنونی از تعدادی از شاخص‌های مورد اتفاق صاحبنظران که عبارت‌اند از تعداد کل مقالات، تعداد مقالات منتشرشده در پایگاه وب آف ساینس، تعداد استنادات، تعداد بدون خود استنادی، تعداد مقالات منتشرشده در همایش‌ها، تعداد کتب و شاخص اج استفاده شده است.

روش پژوهش

این پژوهش، از منظر روش، کمی است و به لحاظ هدف، کاربردی است؛ چراکه از نتایج حاصل از این پژوهش می‌توان در راستای سیاست‌گذاری‌های جذب در دانشگاه و همچنین بررسی و ارزیابی عملکرد آموزشی و پژوهشی اعضا هیئت‌علمی استفاده کرد. بررسی متغیر بهره‌وری پژوهشی در زمرة مطالعات علم‌سنجی به روش تحلیل استنادی و بررسی هویت حرفه‌ای، از نوع پیمایشی است. جامعه آماری در بررسی بهره‌وری پژوهشی و هویت حرفه‌ای، کلیه اعضای هیئت‌علمی گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی- مهندسی دانشگاه شیراز به تعداد (۳۴۹) که شامل اساتید دانشکده‌های علوم، مهندسی عمران و مواد، دانشکده کشاورزی، مهندسی شیمی، نفت و گاز، دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر، دانشکده فناوری‌های نوین و دانشکده مهندسی مکانیک و دانشگاه شهید بهشتی (۴۰۲ نفر) که شامل اساتید دانشکده‌های علوم زمین، علوم ریاضی، علوم و فناوری‌های زیستی، علوم شیمی و نفت و فیزیک، معماری و شهرسازی، فناوری‌های نوین و مهندسی هوا و فضا، مهندسی هسته‌ای، مهندسی برق (الکترونیک- مخابرات) و برق (کنترل-قدرت)، مهندسی و علوم کامپیوتر، مهندسی عمران، آب و محیط‌زیست و مهندسی مکانیک و انرژی است. تعداد اعضا جامعه آماری به تفکیک در جدول (۳)، اشاره شده است. روش نمونه‌گیری در این مطالعه، نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای ساده بر حسب گروه‌های

¹. The Russian Index of Science Citation

². Web Of Science

³. Hao

آموزشی است که تعداد ۲۶۰ نفر از اعضای هیئت‌علمی در دو دانشگاه شیراز و شهید بهشتی به عنوان اعضای نمونه انتخاب شدند که از این تعداد ۶۴ نفر هم‌خون علوم پایه، ۶۶ نفر هم‌خون مهندسی و ۶۶ نفر غیر هم‌خون مهندسی است.

جدول ۳- تعداد اعضای جامعه آماری بر اساس گروه آموزشی و هم‌خونی

دانشگاه	گروه آموزشی	تعداد اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون
دانشگاه شیراز	فنی - مهندسی	۷۴ نفر هم‌خون
	علوم پایه	۱۷۱ نفر غیر هم‌خون
دانشگاه شهید بهشتی	فنی - مهندسی	۵۸ نفر هم‌خون
	علوم پایه	۴۶ نفر غیر هم‌خون
	فنی - مهندسی	۲۰ نفر هم‌خون
	علوم پایه	۲۱ نفر غیر هم‌خون
		۳۵ نفر هم‌خون
		۱۳۶ نفر غیر هم‌خون

متغیر هم‌خونی دانشگاهی، متغیر مستقل گستته است که شامل اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون است. در ابتدا فهرستی از تمامی اساتید در تمامی رشته‌ها در علوم پایه و فنی مهندسی تهیه شد سپس با توجه به سال اخذ مدرک دکتری و سال استخدامی اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون در رشته‌ها مشخص شدند. متغیر هویت حرفه‌ای، یک متغیر پنهان گستته است که از چهار بعد کار محور، دانشجو محور، خودمحور و مهارت محور تشکیل شده است. در بررسی این متغیر، به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه الروزا و خساونه‌ب (۲۰۱۳)، استفاده شده است. در این پرسشنامه، بخش اول مربوط به اطلاعات جمعیت شناختی و بخش دوم مربوط به گویه‌های سنجش هویت حرفه‌ای است که شامل چهار بعد کار محور^۱-من به طور فعال در تصمیم‌گیری‌های برنامه درسی دانشگاه (برنامه‌ریزی، طراحی، هدایت و کنترل) مشارکت می‌کنم. ۲- من به رسالت، چشم‌انداز و اهداف دانشگاه متعهد هستم. ۳- من درک کاملی از سیاست‌ها و رویه‌های دانشگاه دارم. ۴- من داشت به روز در مورد سیاست‌های آموزشی فعلی را حفظ می‌کنم. ۵- یک شبکه حمایتی مؤثر برای فراغیران ایجاد می‌کنم. ، دانشجو محور^۲-۱-یک محیط یادگیری منعطف و هماهنگ برای دانشجویان ایجاد و حفظ می‌کنم ۲- به دانشجویان کمک می‌کنم آنچه را که آموخته‌اند در زندگی کاری روزانه خود به کار ببرند. ۳- با دانشجویان رابطه‌ای مطمئن و دلسوی برقرار می‌کنم. ۴- دانشجویان من به دلیل ارزش‌های اجتماعی مثبت و توجه من به مسائل محلی و جهانی، من را یک الگو می‌دانند. ۵- از حمایت از یادگیری مادام‌العمر دانشجویان احساس رضایت کسب می‌کنم ۶- من تدریس خود را متناسب با نیازها، علائق و توانایی‌های دانش‌آموزان تنظیم می‌کنم. ۷- من در رابطه با پیشرفت دانش‌جویان با همکارانم بحث می‌کنم. ، خودمحور^۳-۱- من متعهد و وقف این حرفه هستم. ۲- علاقه شدیدی به تدریس دارم ۳- از به اشتراک گذاشتن ایده‌ها و تجربیات خود با سایر اعضای هیئت‌علمی در این زمینه لذت می‌برم. ۴- من فقط می‌توانم خودم را به عنوان یک عضو هیئت‌علمی ببینم که در یک محیط دانشگاه کار می‌کند. ۵- از شناخت اجتماعی که به عنوان عضو هیئت‌علمی کسب می‌کنم لذت می‌برم. ۶- دانشجویان و همکارانم من را به عنوان یک عضو هیئت‌علمی مؤثر می‌دانند. ۷- من روابط هماهنگ و مشارکتی کارکنان را برای افزایش کیفیت کار ترویج می‌کنم. ۸- احساس می‌کنم بخشی از جامعه مدرسان هستم) و مهارت محور^۴ (۱- من اشتیاق به یادگیری مدام و تعالی دارم. ۲- برای من مهم است که دانش و مهارت‌های تدریس خود را توسعه دهم. ۳- من رشد شخصی و حرفه‌ای قوی و مدام را نشان می‌دهم. ۴- من مایلم عضو هیئت‌علمی بدانش و ماهرتری باشم) می‌باشد. به منظور توزیع پرسشنامه ابتدا با هماهنگی بخش معاونت پژوهشی و حراست در دو دانشگاه شیراز و شهید بهشتی مجوز موردنظر

¹. Work-base

². Student-base

³. Self-base

⁴. Skill-base

به دست آمده و سپس با حضور در دانشگاه‌های موردنظر در بین اعضای هیئت‌علمی به صورت تصادفی توزیع شد. باید اشاره نمود که متغیر بهره‌وری پژوهشی، یک متغیر وابسته گستته است. بهمنظور گردآوری داده‌ها در بررسی این متغیر، روش علم‌سنجدی بکار رفته است. داده‌های موردنظر از پایگاه وب آف ساینس، رزومه اساتید در سایت دانشگاه و اطلاعات کسب شده از بخش علم‌سنجدی در دانشگاه از سال ۲۰۱۰-۲۰۲۱ به دست آمده است. در اندازه‌گیری این متغیر شاخص‌های تعداد کل مقالات، تعداد مقالات در پایگاه وب آف ساینس، تعداد مقالات منتشرشده در همایش‌ها، تعداد استنادات و استنادات بدون در نظر داشتن خوداستنادی در پایگاه وب آف ساینس، تعداد کتاب‌ها و شاخص اچ به کاررفته است.

بهمنظور بررسی روایی پرسشنامه، می‌توان از روایی مختوا بر اساس تحلیل گویه استفاده کرد (دھیسات و آونگ^۱، ۲۰۲۰). در این پژوهش از روایی محتوایی (ضریب همبستگی گویه‌ها با نمره کل) استفاده شد. برای این منظور ضریب همبستگی اسپیرمن بکار برد شده است که با توجه به طیف ضرایب همبستگی روایی از جمله مورد تأیید قرار گرفت. همچنین، پرسشنامه در اختیار جمعی از صاحب‌نظران قرار گرفته و روایی آن مورد تأیید قرار گرفت در جدول شماره ۴، ضرایب همبستگی بین ابعاد و گویه‌ها نشان داده شده است. همچنین بهمنظور بررسی پایابی پرسشنامه از ضرایب آلفای کرونباخ استفاده شده است. مقدار ضریب آلفای کل برابر ۰.۸۸ است که نشان‌دهنده پایابی موردنیوی است.

جدول ۴- ضرایب همبستگی بین ابعاد و گویه‌های پرسشنامه هویت حرفه‌ای

زیرمقیاس‌ها	طیف ضرایب همبستگی
کار محور	۰/۵۱ - ۰/۷۵
دانشجو محور	۰/۴۴ - ۰/۷۶
خودمحور	۰/۴۸ - ۰/۷۷
مهارت محور	۰/۶۹ - ۰/۸۲

در تجزیه و تحلیل داده‌ها با توجه به اینکه هویت حرفه‌ای یک متغیر وابسته و دارای چهار بعد است، برای مقایسه تفاوت در بین اعضای هم خون و غیر هم خون در گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی-مهندسی، تحلیل واریانس چند متغیره (مانوا)، بکار رفته است. همچنین در بررسی بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت‌علمی با توجه به اینکه شاخص‌هایی که تعداد را موردنسبت شناسارشی هستند و تنها روش تحلیل آماری زمانی که مقایسه فراوانی‌هایست، آزمون خی دو است، از این آزمون استفاده شده است. البته در بررسی بر اساس شاخص اچ (نمره)، با توجه به بررسی نمره در اعضای هیئت‌علمی بر اساس دو عامل هم خونی و گروه آموزشی از تحلیل واریانس دو عاملی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

در بخش جمعیت شناختی پرسشنامه، سن، جنسیت، وضعیت تأهل، مرتبه علمی و تجربه کاری موردنبررسی قرار گرفت. از ۲۶۰ عضو هیئت‌علمی موردنبررسی، ۱۲۸ نفر در گروه آموزشی علوم پایه و ۱۳۲ نفر مربوط به گروه آموزشی فنی-مهندسی هستند. در بررسی متغیر سن، ۱۰ نفر از اعضای هیئت‌علمی کمتر از ۳۵ سال (۳ نفر هم خون و ۷ نفر غیر هم خون)، ۵۸ نفر ۳۶-۴۰ سال (۳۰ نفر هم خون و ۲۸ نفر غیر هم خون)، ۶۷ نفر بین ۴۱-۴۵ سال (۳۴ نفر هم خون و ۳۴ نفر غیر هم خون)، ۲۸ نفر بین ۴۶-۵۰ سال (۱۸ نفر هم خون و ۱۰ نفر غیر هم خون) و ۹۵ نفر بیش از ۵۱ سال (۴۴ نفر هم خون و ۵۱ نفر غیر هم خون) سن دارند. در بررسی جنسیت اعضای هیئت‌علمی، ۵۴ نفر زن (۳۴ نفر هم خون و ۲۰ نفر غیر هم خون) و ۲۰۶ نفر مرد (۹۶ نفر هم خون و ۱۱۰ نفر غیر هم خون) هستند. در بررسی متغیر وضعیت تأهل با توجه به بررسی ۲۴۹ داده، یافته‌ها نشان می‌دهد که ۳۸ نفر مجرد و ۲۱ نفر متاهل می‌باشند. همچنین در بررسی مرتبه‌های علمی در اعضای هیئت‌علمی، ۱۰۰ نفر استادیار (۴۷ نفر هم خون و ۵۳ نفر غیر هم خون)، ۸۸ نفر دانشیار (۴۸ نفر هم خون و ۴۰ نفر غیر هم خون) و ۷۲ نفر استاد (۳۵ نفر هم خون و ۳۷ نفر غیر هم خون) هستند.

¹. Dehisat& Awang

نفر غیر هم خون) هستند. در بررسی تجربه کاری مربوط به اعضای هیئت‌علمی، یافته‌ها نشان می‌دهد که ۸ نفر کمتر از ۳ سال (۳ نفر هم خون و ۵ نفر غیر هم خون)، ۱۷ نفر ۵-۶ سال (۲ نفر هم خون و ۱۵ نفر غیر هم خون)، ۷۴ نفر ۶-۱۰ سال (۴۳ نفر هم خون و ۳۱ نفر غیر هم خون)، ۵۴ نفر ۱۱-۱۵ سال (۳۲ نفر هم خون و ۲۲ نفر غیر هم خون)، ۱۶ نفر ۱۵-۲۰ سال (۳۴ نفر هم خون و ۱۸ نفر غیر هم خون) و ۷۳ نفر بیش از ۲۱ سال (۳۴ نفر هم خون و ۳۹ نفر غیر هم خون) هستند. در جدول ۵ توصیفی کلی از شاخص‌های مورد بررسی در بهره‌وری پژوهش ارائه شده است.

جدول ۵- آمار توصیفی مربوط به فراوانی، میانگین و انحراف معیار شاخص‌های بهره‌وری پژوهشی

شاخص‌ها	تعداد مقالات همایشی	تعداد مقالات در پایگاه وب آف ساینس	تعداد مقالات استنادات بدون خود استنادی	تعداد کل مقالات	انحراف معیار	میانگین	فراوانی (تعداد یا مجموع نمرات)
تعداد کل مقالات	۱۳۳۵۱	۵۵۵۶	۶۸۴۴۲	۹۶۴۷	۴۹,۱۲۱	۵۱,۳۵	هم خون: ۶۷۲۸
							غیر هم خون: ۶۶۶۹
تعداد مقالات در پایگاه وب آف ساینس	۵۵۵۶	۲۸۳۰	۶۰۵۵۰	۲۲۷۶۶	۲۶,۱۹۵	۲۱,۳۷	هم خون:
							غیر هم خون:
تعداد مقالات همایشی	۹۶۴۷	۴۷۳۰	۳۵۷۴۱	۳۲۷۰۱	۴۰,۸۵۵	۳۷,۱۰	هم خون: ۴۹۱۷
							غیر هم خون:
تعداد کل استنادات	۶۸۴۴۲	۳۱۵۶۰	۳۵۷۴۱	۳۲۷۰۱	۴۴۴,۶۲۱	۲۶۳,۲۴	هم خون:
							غیر هم خون:
تعداد استنادات بدون خود استنادی	۶۰۵۵۰	۲۸۹۹۰	۳۱۵۶۰	۲۲۷۰۱	۳۸۲,۰۷۶	۲۲۲,۸۸	هم خون:
							غیر هم خون:
تعداد کتب	۴۲۸	۱۸۶	۲۴۲	۱۸۶	۳,۴۸۴	۱,۶۵	هم خون: ۲۴۲
							غیر هم خون:
							غیر هم خون: ۱۰۵
شاخص اج	۲۰۱۸	۷,۷۶	۷,۷۶	۷,۷۶	۷,۷۶		

در ادامه به سؤالات پژوهش پاسخ داده می‌شود.

سؤال ۱- آیا بین هویت حرفه‌ای اعضای هیئت‌علمی هم خون و غیر هم خون گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی مهندسی دانشگاه شیراز و شهید بهشتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

در پاسخ به این سؤال با توجه به برقراری مفروضات مطرح شده در آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره، این آزمون بکار رفته است. با توجه به جدول شماره ۶ و با توجه به آزمون لاندای ویلک در بخش مربوط به هم خونی مقدار معناداری برابر $0/083$ از سطح خطای $0,05$ بیشتر است که نشان‌دهنده تأیید فرض صفر است و میانگین سازه هویت حرفه‌ای در بین اعضای هم خون و غیر هم خون تفاوت معناداری ندارد. همچنین با توجه به بخش گروه‌های آموزشی و با توجه به آزمون لاندای ویلک مشاهده می‌شود که مقدار معناداری برابر $0,471$ و از میزان خطای $0,05$ بیشتر است؛ بنابراین می‌توان گفت که میانگین سازه هویت حرفه‌ای در بین گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی مهندسی تفاوت معناداری ندارد. بخش مربوط به اثرات متقابل هم خونی و گروه‌های آموزشی یافته‌ها نشان می‌دهد که با توجه به نتیجه آزمون لاندای ویلک که مقدار معناداری برابر $0,677$ و از سطح خطای $0,05$ بیشتر است، فرض صفر تأیید می‌شود و هویت حرفه‌ای در بین اعضای هم خون و غیر هم خون گروه‌های آموزشی مختلف تفاوت معناداری ندارد.

جدول ۶- نتایج معناداری آزمون تحلیل واریانس چند متغیره در بررسی تفاوت هویت حرفه‌ای در اعضای هیئت علمی هم خون و غیر هم خون علوم پایه و مهندسی

مقدار معناداری آزادی درجه آزادی	مقدار	F	مقدار	درجه آزادی	مقدار	اثر
۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۳۹۴۲,۲۰۳	۴	۲۵۳	۰,۹۸۴	اثر پیلاری
۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۳۹۴۲,۲۰۳	۴	۲۵۳	۰,۰۱۶	لاندای ویلک
۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۳۹۴۲,۲۰۳	۴	۲۵۳	۶۲,۳۲۷	اثر هتلینگ
۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۳۹۴۲,۲۰۳	۴	۲۵۳	۶۲,۳۲۷	بزرگترین ریشه دوم
۰,۴۷۱	۰,۴۷۱	۰,۸۸۹	۴	۲۵۳	۰,۰۱۴	گروه آموزشی اثربالی
۰,۴۷۱	۰,۴۷۱	۰,۸۸۹	۴	۲۵۳	۰,۹۸۶	لاندای ویلک
۰,۴۷۱	۰,۴۷۱	۰,۸۸۹	۴	۲۵۳	۰,۰۱۴	اثر هتلینگ
۰,۴۷۱	۰,۴۷۱	۰,۸۸۹	۴	۲۵۳	۰,۰۱۴	بزرگترین ریشه دوم
۰,۰۸۳	۰,۰۸۳	۲,۰۸۹	۴	۲۵۳	۰,۰۳۲	هم خونی اثر پیلاری
۰,۰۸۳	۰,۰۸۳	۲,۰۸۹	۴	۲۵۳	۰,۹۶۸	لاندای ویلک
۰,۰۸۳	۰,۰۸۳	۲,۰۸۹	۴	۲۵۳	۰,۰۳۳	اثر هتلینگ
۰,۰۸۳	۰,۰۸۳	۲,۰۸۹	۴	۲۵۳	۰,۰۳۳	بزرگترین ریشه دوم
۰,۶۷۷	۰,۶۷۷	۰,۰۵۸۰	۴	۲۵۳	۰,۰۰۹	*گروه آموزشی اثربالی
۰,۶۷۷	۰,۶۷۷	۰,۰۵۸۰	۴	۲۵۳	۰,۹۹۱	هم خونی لاندای ویلک
۰,۶۷۷	۰,۶۷۷	۰,۰۵۸۰	۴	۲۵۳	۰,۰۰۹	اثر هتلینگ
۰,۶۷۷	۰,۶۷۷	۰,۰۵۸۰	۴	۲۵۳	۰,۰۰۹	بزرگترین ریشه دوم

در جدول شماره ۷ که به بررسی اثرات هر یک از متغیرهای کمی (مؤلفه‌های هویت حرفه‌ای) به صورت جداگانه در گروه‌های متغیرهای کیفی و نیز اثر تعاملی آن‌ها می‌پردازد؛ همان‌طور که مشاهده می‌شود در بخش مربوط به هم خونی، مقدار معناداری در دو مؤلفه کارمحور، دانشجو محور از سطح خطای پنج درصد بیشتر است و نشان‌دهنده این است که میانگین این دو مؤلفه در بین اعضای هم خون و غیر هم خون تفاوت معناداری ندارد. اما در بعد مهارت محور و خودمحور با توجه به اینکه مقدار معناداری برابر $0/037$ و $0/008$ و کمتر از سطح خطای پنج درصد است، بنابراین تفاوت میانگین‌ها معنادار است. با توجه به مقدار میانگین‌ها در دو گروه، مشاهده می‌شود که میانگین در این ابعاد در بین اعضای هم خون نسبت به غیر هم خون بیشتر است. در بخش مربوط به گروه‌های آموزشی در چهار بعد مربوط به هویت حرفه‌ای، مقدار معناداری از سطح خطای پنج درصد بیشتر است و نشان‌دهنده این است که میانگین چهار بعد هویت حرفه‌ای در بین گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی و مهندسی تفاوت معناداری ندارد. در بخش مربوط به اثر تعاملی دو عامل هم خونی و گروه‌های آموزشی در چهار بعد هویت حرفه‌ای، مقدار معناداری از سطح خطای پنج درصد بیشتر است که نشان‌گر عدم معنی‌داری تفاوت میانگین‌ها در ابعاد کارمحور، دانشجو محور، خودمحور و مهارت محور در بین اعضای هیئت علمی هم خون و غیر هم خون گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی مهندسی است.

جدول ۷- نتایج مربوط به بررسی اثرات هر یک از مؤلفه‌های هویت حرفه‌ای به صورت جداگانه در گروه‌های متغیرهای کیفی و نیز اثر تعاملی آنها

	متغیر وابسته	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	مقدار معناداری
مدل اصلاح شده	کارمحور	۲۵,۷۶۴	۳	۸,۵۸۸	۰,۷۶۹	۰,۵۱۳
	دانشجو محور	۷۵,۸۱۲	۳	۲۵,۲۷۱	۱,۳۴۸	۰,۲۵۹
	خودمحور	۲۸۳,۵۲۹	۳	۹۴,۵۱۰	۲,۵۶۹	۰,۰۵۵
	مهارت محور	۳۲,۷۰۷	۳	۱۰,۹۰۲	۱,۷۷۹	۰,۱۵۲
Intercept	کارمحور	۷۹۰,۶۴,۸۴۶	۱	۷۹۰,۶۴,۸۴۶	۷۰,۷۵,۲۲۷	۰,۰۰۰
	دانشجو محور	۱۹۵,۶۴,۹۶۸	۱	۱۹۵,۶۴,۹۶۸	۱۰۴,۲۲,۰۹۶	۰,۰۰۰
	خودمحور	۲۵۵,۳۸۱,۸۰۶	۱	۲۵۵,۳۸۱,۸۰۶	۷۹۴۰,۹۳۲	۰,۰۰۰
	مهارت محور	۸۱۰,۳۹,۰۳۰	۱	۸۱۰,۳۹,۰۳۰	۱۳۲۲۲,۱۹۶	۰,۰۰
گروه آموزشی	کارمحور	۸,۰۹۷	۱	۸,۰۹۷	۰,۷۲۵	۰,۳۹۵
	دانشجو محور	۲۲,۵۴۱	۱	۲۲,۵۴۱	۱,۲۰۲	۰,۲۷۴
	خودمحور	۹,۱۲۵	۱	۹,۱۲۵	۰,۲۴۸	۰,۶۱۹
	مهارت محور	۰,۰۰۸	۱	۰,۰۰۸	۰,۰۰۱	۰,۹۷۲
هم خونی	کارمحور	۹,۴۶۷	۱	۹,۴۶۷	۰,۸۴۷	۰,۳۸۵
	دانشجو محور	۵۶,۲۴۴	۱	۵۶,۲۴۴	۲,۹۹۹	۰,۰۸۵
	خودمحور	۲۶۶,۰۷۱	۱	۲۶۶,۰۷۱	۷,۲۶۰	۰,۰۰۸
	مهارت محور	۲۶,۹۷۰	۱	۲۶,۹۷۰	۴,۴۰۰	۰,۰۳۷
هم خونی * گروه آموزشی	کارمحور	۹,۱۶۰	۱	۹,۱۶۰	۰,۸۲۰	۰,۳۶۶
	دانشجو محور	۱,۳۱۰	۱	۱,۳۱۰	۰,۰۷۰	۰,۷۹۲
	خودمحور	۰,۱۰۰	۱	۰,۱۰۰	۰,۰۰۳	۰,۹۵۹
	مهارت محور	۴,۱۹۱	۱	۴,۱۹۱	۰,۶۶۸	۰,۴۰۹
خطا	کارمحور	۲۸۶۰,۷۷۰	۲۵۶	۱۱,۱۷۵		
	دانشجو محور	۴۸۰۰,۷۸۴	۲۵۶	۱۸,۷۵۳		
	خودمحور	۹۴۱۹,۱۶۰	۲۵۶	۳۶,۷۹۴		
	مهارت محور	۱۵۶۹,۰۲۸	۲۵۶	۶,۱۲۹		
کل	کارمحور	۸۲۸۹۷,۰۰۰	۲۶۰			
	دانشجو محور	۲۰۲۸۷۹,۰۰۰	۲۶۰			
	خودمحور	۲۶۷۱۲۱,۰۰۰	۲۶۰			
	مهارت محور	۸۳۴۴۷,۰۰۰	۲۶۰			
کل اصلاح شده	کارمحور	۲۸۸۶,۰۳۵	۲۵۹			
	دانشجو محور	۴۸۷۶۱,۵۹۶	۲۵۹			
	خودمحور	۹۷۰۲,۶۸۸	۲۵۹			
	مهارت محور	۱۶۰۱,۷۳۵	۲۵۹			

سؤال ۲: آیا تفاوت معنی‌داری بین بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت علمی هم خون و غیر هم خون وجود دارد؟ پاسخ به این پرسش نیازمند پاسخ به پرسش‌های فرعی است که در ادامه آمده است.

۲-۱- آیا تفاوت معنی‌داری بین تعداد کل مقالات پژوهشی اعضای هیئت علمی هم خون و غیر هم خون علوم پایه و مهندسی وجود دارد؟

به منظور بررسی بهره‌وری پژوهشی اعضای هم خون و غیر هم خون آزمون خی دو بکار رفته است. همان‌طور که در جدول ۸ مشاهده می‌شود از تعداد ۱۳۳۹۷ مقاله منتشرشده توسط اعضای هیئت‌علمی، ۶۲۹۵ مقاله مربوط به اعضای علوم پایه و ۷۱۰۲ مقاله مربوط به اعضای هیئت‌علمی گروه آموزشی فنی مهندسی است. از تعداد کل مقالات در علوم پایه، ۵۳,۶ درصد مربوط به اعضای علوم پایه هم خون و ۴۶,۴ درصد مربوط به اعضای علوم پایه غیر هم خون است. همچنین از تعداد ۷۱۰۲ مقاله منتشرشده در گروه آموزشی فنی مهندسی، ۴۷,۲ درصد مربوط اعضای فنی مهندسی هم خون و ۵۲,۸ درصد مربوط به اعضای غیر هم خون در گروه آموزشی فنی مهندسی است. بر این اساس، بیشترین فراوانی مقالات منتشرشده متعلق به اعضای علوم پایه هم خون ($53,6\% = 3376$) و کمترین فراوانی مقالات منتشرشده متعلق به اعضای غیر هم خون علوم پایه هیئت‌علمی هم خون و غیر هم خون (۴۶٪/۴۶٪ = ۲۹۱۹) است. بر اساس مجدور خی به دست‌آمده (۲۲/۵۵) در درجه آزادی ۱، تفاوت معنی‌داری بین فراوانی مقالات منتشرشده اعضای هیئت‌علمی هم خون و غیر هم خون علوم پایه و اعضای هیئت‌علمی هم خون و غیر هم خون فنی - مهندسی در سطح (۰/۰۰۰۱) وجود دارد. تعداد کل مقالات در اعضای هم خون علوم پایه نسبت به اعضای غیر هم خون علوم پایه بیشتر است اما در گروه آموزشی فنی مهندسی تعداد کل مقالات در اعضای غیر هم خون (۵۲,۸٪) نسبت به اعضای هم خون (۴۷,۲٪) بیشتر است.

جدول ۸- نتایج مربوط به معنی‌داری آزمون خی دو در مقایسه تعداد کل مقالات در اعضای هیئت‌علمی هم خون و غیر هم خون

علوم پایه و مهندسی

هم خونی	گروه آموزشی			مجدور خی	درجه آزادی	مقدار معناداری
	علوم پایه	مهندسی	کل			
هم خون	تعداد	۳۳۷۶	۲۳۵۲	۶۷۲۸		
	هم خونی	۵۰,۲٪	۷۴۹,۸٪	۱۰۰٪		
	گروه آموزشی	۵۳,۶٪	۴۷,۲٪	۵۰,۲٪		
غیر هم خون	تعداد	۲۹۱۹	۳۷۵۰	۶۶۶۹		
	هم خونی	۴۳,۸٪	۵۶,۲٪	۱۰۰٪		
	گروه آموزشی	۴۶,۴٪	۵۲,۸٪	۴۹,۸٪	۲۷۵,۷	۱ ۰/۰۰۰۱
کل	کل	۲۱,۸٪	۲۸٪	۴۹,۸٪		
	تعداد	۶۲۹۵	۷۱۰۲	۱۳۳۹۷		
	هم خونی	۴۷٪	۵۳٪	۱۰۰٪		
	گروه آموزشی	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪		
	کل	۴۷٪	۵۳٪	۱۰۰٪		

سؤال ۲-۲- آیا تفاوت معنی‌داری بین تعداد کل مقالات پژوهشی در پایگاه وب آف ساینس در بین اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و مهندسی وجود دارد؟

با توجه به یافته‌های بهدست آمده از جدول (۹)، از تعداد ۵۵۵۶ مقالات منتشرشده در پایگاه وب آف ساینس، ۲۲۰۲ تعداد مربوط به اعضای هیئت‌علمی علوم پایه و ۳۳۵۴ مقاله مربوط به اعضای هیئت‌علمی گروه آموزشی فنی - مهندسی است. از مقالات مربوط به علوم پایه، ۵۷,۴ درصد از تعداد مقالات در وب اف ساینس مربوط به اعضای هم‌خون در علوم پایه است، درحالی که این میزان در اعضای غیر هم‌خون در علوم پایه میزان ۴۲,۷ درصد است. در فنی مهندسی، ۷,۷ درصد از مقالات مربوط به اعضای هم‌خون و ۵۳,۳ درصد مربوط به اعضای غیر هم‌خون است. ازین‌رو، با توجه به تعداد مقالات در وب اف ساینس بهره‌وری پژوهشی در اعضای هم‌خون علوم پایه نسبت به اعضای غیر هم‌خون بیشتر است؛ درحالی که در رشته‌های فنی - مهندسی بر عکس است. بیشترین فراوانی متعلق به اعضای هم‌خون علوم پایه و کمترین فراوانی مربوط به اعضای غیر هم‌خون علوم پایه است. بر اساس محدود خی بهدست آمده (۶۱,۰۳۲)، در درجه آزادی ۱، تفاوت معنی‌داری بین فراوانی مقالات منتشرشده در پایگاه وی آف ساینس اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی وجود دارد.

جدول ۹- نتایج مربوط به معنی‌داری آزمون خی دو در مقایسه تعداد مقالات منتشرشده در پایگاه وب آف ساینس در بین اعضای

هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و مهندسی

هم‌خونی	تعداد	گروه آموزشی			درجه آزادی	مقدار معناداری
		علوم پایه	مهندسی	کل		
هم‌خون	هم‌خونی	%۴۴,۷	%۵۵,۳	%۱۰۰		
	گروه آموزشی	%۵۷,۴	%۴۶,۷	%۵۰,۹		
	کل	%۲۲,۸	%۲۸,۲	%۵۰,۹		
غیر هم‌خون	هم‌خونی	%۳۴,۴	%۶۵,۶	%۱۰۰	۶۱,۰۳۲	۱
	گروه آموزشی	%۴۲,۶	%۵۳,۳	%۴۹,۱		
	کل	%۱۶,۹	%۳۲,۲	%۴۹,۱		
کل	تعداد	۹۳۸	۱۷۸۸	۲۷۲۶		
	هم‌خونی	%۳۴,۴	%۶۵,۶	%۱۰۰		
	گروه آموزشی	%۴۲,۶	%۵۳,۳	%۴۹,۱		
	هم‌خونی	%۳۹,۶	%۶۰,۴	%۱۰۰		
	گروه آموزشی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰		
	کل	%۳۹,۶	%۶۰,۴	%۱۰۰		

سؤال ۲-۳- آیا تفاوت معنی‌داری با توجه به تعداد کل استنادات بدون خوداستنادی در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی وجود دارد؟

با توجه به یافته‌های بهدست آمده از جدول (۱۰)، از میان ۶۰۵۵۰ استناد صورت گرفته، ۲۵۵۸۷ استناد مربوط به اعضای هیئت‌علمی در علوم پایه و ۳۴۹۶۳ استناد مربوط به اعضای هیئت‌علمی در فنی مهندسی است. از بین استنادات صورت گرفته در علوم پایه، ۶۱,۸ درصد مربوط به اعضای هم‌خون و ۳۸,۲ درصد مربوط به اعضای غیر هم‌خون است. همچنین در گروه آموزشی فنی مهندسی، ۴۵ درصد مربوط به اعضای هم‌خون و ۵۵ درصد مربوط به اعضای غیر هم‌خون است. بیشترین فراوانی متعلق به اعضای هم‌خون علوم پایه و کمترین فراوانی متعلق به اعضای غیر هم‌خون علوم پایه است. بر اساس محدود خی بهدست آمده (۱۹۵۸,۵۴)، درجه آزادی ۱، تفاوت معنی‌داری بین میزان استنادات بدون خوداستنادی

در بین اعضای هیئت‌علمی هم خون و غیر هم خون علوم پایه و فنی مهندسی وجود دارد. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که به لحاظ استنادت بدون خود استنادی میزان استنادات در اعضای هم خون علوم پایه نسبت به اعضای غیر هم خون بیشتر است؛ اما در رشته‌های فنی مهندسی میزان استنادات مربوط به اعضای غیر هم خون نسبت به اعضای هم خون بیشتر است.

جدول ۱۰- نتایج مربوط به معنی‌داری آزمون خی دو در مقایسه تعداد استنادات بدون خود استنادی در بین اعضای هم خون و غیر

هم خون علوم پایه و فنی مهندسی

هم خونی	گروه آموزشی				درجه آزادی	مقدار معناداری
	علوم پایه	مهندسی	کل	مجذور خی		
هم خون	تعداد	۱۵۸۲۱	۱۵۷۳۹	۳۱۵۶۰		
	هم خونی	%۵۰,۱	%۴۹,۹	%۱۰۰		
	گروه آموزشی	%۶۱,۸	%۴۵	%۵۲,۱		
	کل	%۲۶,۱	%۲۶	%۵۲,۱		
غیر هم خون	تعداد	۹۷۶۶	۱۹۲۲۴	۲۸۹۹۰		
	هم خونی	%۳۳,۷	%۶۶,۳	%۱۰۰	۱۶۷۴,۱۸	۱
	گروه آموزشی	%۳۸,۲	%۵۵	%۴۷,۹		
	کل	%۱۶,۱	%۳۱,۷	%۴۷,۹		
کل	تعداد	۲۵۵۸۷	۳۴۹۶۳	۶۰۵۵۰		
	هم خونی	%۴۲,۳	%۵۷,۷	%۱۰۰		
	گروه آموزشی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰		
	کل	%۴۲,۳	%۵۷,۷	%۱۰۰		

سؤال ۲-۴- آیا تفاوت معنی‌داری با توجه به تعداد کل استنادات در بین اعضای هم خون و غیر هم خون علوم پایه و فنی مهندسی وجود دارد؟

همان طور که در جدول (۱۱) مشاهده می‌شود، بر اساس ۶۸۴۴۲ استناد انجام شده، ۲۹۸۵۶ استناد مربوط به هیئت‌علمی علوم پایه و ۳۸۵۸۶ استناد مربوط به اعضای هیئت‌علمی فنی مهندسی است. از بین استنادات مربوط به اعضا در علوم پایه، ۶۱,۴ درصد استنادات مربوط به اعضای هم خون در علوم پایه و ۳۸,۶ درصد مربوط به اعضای غیر هم خون در علوم پایه است. از بین استنادات مربوط به اعضای گروه آموزشی فنی مهندسی، ۴۵,۱ درصد مربوط به اعضای هم خون و ۵۴,۹ درصد مربوط به اعضای غیر هم خون است. بر اساس مجذور خی بدستآمده (۱۸۰۷,۱۸) در درجه آزادی ۱، تفاوت معنی‌داری بین میزان استنادات در بین اعضای هیئت‌علمی هم خون و غیر هم خون علوم پایه و فنی مهندسی وجود دارد؛ و یافته‌ها نشان می‌دهد که در علوم پایه اعضای هم خون میزان استناد بالاتری را نسبت به اعضای غیر هم خون دارند، درحالی که در گروه‌های آموزشی فنی - مهندسی اعضای غیر هم خون میزان استناد بالاتری دارند.

جدول ۱۱- نتایج مربوط به معنی‌داری آزمون خی دو در مقایسه تعداد کل استنادات در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی

هم‌خونی	هم‌خون	گروه آموزشی			درجه آزادی	مقدار معناداری
		علوم پایه	مهندسی	کل		
هم‌خون	تعداد	۱۸۳۴۶	۱۷۳۹۵	۳۵۷۴۱		
	هم‌خونی	%۵۱,۳	%۴۸,۷	%۱۰۰		
	گروه آموزشی	%۶۱,۴	%۴۵,۱	%۵۲,۲		
غیر هم‌خون	تعداد	۱۱۵۱۰	۲۱۱۹۱	۳۲۷۰۱		
	هم‌خونی	%۳۵,۲	%۶۴,۸	%۱۰۰	۱۸۰۷,۱۸	۱
	گروه آموزشی	%۳۸,۶	%۵۴,۹	%۴۷,۸		
کل	تعداد	۲۹۸۵۶	۳۸۵۸۶	۶۸۴۴۲		
	هم‌خونی	%۴۳,۶	%۵۶,۴	%۱۰۰		
	گروه آموزشی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰		
کل	کل	%۴۳,۶	%۵۶,۴	%۱۰۰		

سوال ۵- آیا تفاوت معنی‌داری با توجه به تعداد کتاب‌ها در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی وجود دارد؟

یافته‌های به دست آمده در جدول (۱۲) نشان می‌دهد که از تعداد ۴۲۸ کتاب ۲۲۷ متنشرشده، ۱۷۶ کتاب مربوط به اعضای هیئت‌علمی علوم پایه و ۲۵۲ کتاب مربوط به اعضای هیئت‌علمی فنی مهندسی است. از بین تعداد کتاب‌ها در علوم پایه، ۵۳,۴ درصد مربوط به اعضای هم‌خون علوم پایه و ۴۶,۶ درصد مربوط به اعضای غیر هم‌خون است. همچنین از تعداد کتاب‌های مربوط به اعضای هیئت‌علمی در گروه فنی مهندسی، ۵۸,۷ درصد مربوط به اعضای هم‌خون و ۴۱,۳ درصد مربوط به اعضای غیر هم‌خون است. بر اساس مجدور خی به دست آمده (۱,۱۹۴)، در درجه آزادی ۱، تفاوت معنی‌داری بین تعداد کتاب‌ها در بین اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی در سطح معنی‌داری وجود ندارد. ۲۷

جدول ۱۲- نتایج مربوط به معناداری آزمون خی دو در مقایسه تعداد کتاب‌ها در اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی

هم‌خونی	هم‌خون	گروه آموزشی			درجه آزادی	مقدار معناداری
		علوم پایه	مهندسی	کل		
هم‌خون	تعداد	۹۶	۱۴۸	۲۴۲		
	هم‌خونی	%۳۸,۸	%۶۱,۲	%۱۰۰		
	گروه آموزشی	%۵۳,۴	%۵۸,۷	%۵۶,۵	۱,۱۹۴	۱
غیر هم‌خون	تعداد	۸۲	۱۰۴	۱۸۶		
	هم‌خونی	%۴۴,۱	%۵۵,۹	%۱۰۰		

	گروه آموزشی	%۴۶,۶	%۴۱,۳	%۴۳,۵
	کل	%۱۹,۲	%۲۴,۳	%۴۳,۵
کل	تعداد	۱۷۶	۲۵۲	۴۲۸
	هم‌خونی	%۴۱,۱	%۵۸,۹	%۱۰۰
	گروه آموزشی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰
	کل	%۴۱,۱	%۵۸,۹	%۱۰۰

سؤال ۶-۲- آیا تفاوت معنی‌داری با توجه به تعداد مقالات منتشرشده در همایش‌ها در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی وجود دارد؟

یافته‌های بهدست‌آمده در جدول (۱۳) نشان می‌دهد که از بین ۹۶۴۷ مقاله منتشرشده در همایش‌ها، ۳۵۲۶ مقاله مربوط به اعضای هیئت‌علمی در علوم پایه و ۶۱۲۱ مقاله مربوط به اعضای هیئت‌علمی در گروه فنی مهندسی است. از تعداد مقاله‌های منتشرشده توسط اعضای علوم پایه، ۵۲,۵ درصد مربوط به اعضای هم‌خون علوم پایه و ۴۷,۵ درصد مربوط به اعضای غیر هم‌خون است. همچنین از تعداد مقاله منتشرشده در گروه فنی مهندسی، ۵۰,۱ درصد مربوط به اعضای هم‌خون و ۴۹,۹ درصد مربوط به اعضای غیر هم‌خون است. بینترین فراوانی متعلق به اعضای هم‌خون علوم پایه و کمترین مربوط به اعضای غیر هم‌خون علوم پایه است. بر اساس مجدول خی بهدست‌آمده (۵,۱۸۲)، در درجه آزادی ۱، تفاوت معنی‌داری بین تعداد مقالات منتشرشده در همایش‌ها در بین اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی در سطح معنی‌داری وجود دارد و تعداد مقالات منتشرشده در همایش‌ها در اعضای هم‌خون علوم پایه نسبت به اعضای غیر هم‌خون بیشتر است؛ اما در مقابل، این تعداد در اعضای غیر هم‌خون گروه آموزشی فنی مهندسی نسبت به اعضای هم‌خون بیشتر است.

جدول ۱۳- نتایج مربوط به معنی‌داری آزمون خی دو در مقایسه تعداد مقالات منتشرشده در همایش‌ها در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی

هم‌خونی	تعداد	گروه آموزشی			مجدول خی	درجه آزادی	مقدار
		علوم پایه	مهندسی	کل			
هم‌خون	تعداد	۱۸۵۱	۳۰۶۶	۴۹۱۷	۵,۱۸۲	۱	۰,۰۲۳
	هم‌خونی	%۳۷,۶	%۶۲,۴	%۱۰۰			
	گروه آموزشی	%۵۲,۵	%۴۹,۹	%۵۱			
	کل	%۱۹,۲	%۳۱,۸	%۵۱			
غیر هم‌خون	تعداد	۱۶۷۵	۳۰۵۵	۴۷۳۰			
	هم‌خونی	%۳۵,۴	%۶۴,۶	%۱۰۰			
	گروه آموزشی	%۴۷,۵	%۴۹,۹	%۴۹			
	کل	%۱۷,۴	%۳۱,۷	%۴۹			
کل	تعداد	۳۵۲۶	۶۱۲۱	۹۶۴۷			
	هم‌خونی	%۳۶,۶	%۶۳,۴	%۱۰۰			
	گروه آموزشی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰			
	کل	%۳۶,۶	%۶۳,۴	%۱۰۰			

۷-۲- آیا تفاوت معنی‌داری با توجه به شاخص اج در بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه و فنی مهندسی وجود دارد؟

همان‌طور که در جدول (۱۴) مشاهده می‌شود، میانگین شاخص اج در اعضای هم‌خون در علوم پایه (۷,۶۹) و در اعضای غیر هم‌خون علوم پایه (۵,۴۲) بیشتر است. در گروه آموزشی فنی -مهندسی، این میانگین در اعضای هم‌خون برابر ۸,۶۵ و در اعضای غیر هم‌خون ۸,۹۳ است.

جدول ۱۵- میانگین و انحراف معیار شاخص اج در اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون

		گروه آموزشی	میانگین	انحراف معیار	تعداد
هم‌خون	علوم پایه	۷,۶۹	۹,۴۶۵	۶۴	
	مهندسی	۸,۶۵	۶,۷۴۹	۶۶	
	کل	۸,۱۸	۸,۱۸۲	۱۳۰	
غیر هم‌خون	علوم پایه	۵,۴۲	۷,۲۳۹	۶۴	
	مهندسی	۹,۲۱	۷,۴۷۴	۶۶	
	کل	۷,۳۵	۷,۵۷۴	۱۳۰	
کل	علوم پایه	۶,۰۵	۸,۴۶۹	۱۲۸	
	مهندسی	۸,۹۳	۷,۰۹۹	۱۳۲	
	کل	۷,۷۶	۷,۸۷۹	۲۶۰	

بر اساس جدول (۱۵)، که به بررسی همسانی واریانس خطای پردازد، با توجه به اینکه میزان معناداری برابر ۰/۳۸۳ و بیشتر از ۰,۰۵ است بنابراین فرض همسانی واریانس‌ها به عنوان پیش‌فرض آزمون تحلیل واریانس مورد تأیید قرار می‌گیرد.

جدول ۱۵- نتایج مربوط به بررسی همسانی واریانس خطای بر اساس آماره لون

شاخص اج	آماره لون	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	مقدار معناداری
	۱,۰۲۳	۳	۲۵۶	۰,۳۸۳

همچنین با توجه به جدول اثر (۱۶)، در عامل هم‌خونی، براساس F به دست آمده (۰/۷۷۸)، در درجه آزادی (۱, ۲۵۶)، تفاوت معنی‌داری در میانگین‌ها در سطح معنی‌داری ۰/۳۷۹ وجود ندارد. در عامل گروه آموزشی، براساس F به دست آمده (۰/۰۵۰)، در درجه آزادی (۱, ۲۵۶)، تفاوت معنی‌داری بین دو گروه در سطح معنی‌داری ۰/۰۱۵ وجود ندارد. در بخش مربوط به اثر تعاملی هم‌خونی و گروه آموزشی، براساس F به دست آمده (۰/۱۳۸)، در درجه آزادی (۱, ۲۵۶)، تفاوت معنی‌داری در میانگین‌ها در سطح معنی‌داری ۰/۱۴۵ وجود ندارد.

جدول ۱۶- نتایج معناداری آزمون تحلیل واریانس چند متغیره در بررسی تفاوت اعضای هیئت علمی هم‌خون و غیر هم‌خون علوم پایه

و مهندسی با توجه به شاخص اج

	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	مقدار معناداری
مدل اصلاح شده	۵۴۱,۸۴۱	۳	۱۸۰,۶۱۴	۲,۹۷۶	۰,۰۳۲
Intercept	۱۵۵۸۵,۳۸۱	۱	۱۵۵۸۵,۳۸۱	۲۵۶,۷۹۱	۰,۰۰۰
هم‌خونی	۴۷,۲۲۹	۱	۴۷,۲۲۹	۰,۷۷۸	۰,۳۷۹
گروه آموزشی	۳۶۷,۲۱۲	۱	۳۶۷,۲۱۲	۶,۰۵۰	۰,۰۱۵

گروه آموزشی * هم‌خونی	۱۲۹,۷۶۷	۱	۱۲۹,۷۶۷	۰,۱۳۸	۰,۱۴۵
خطا	۱۵۵۳۷,۳۷۵	۲۵۶	۶۰,۶۹۳		
کل	۳۱۷۴۲,۰۰۰	۲۶۰			
کل اصلاح شده	۱۶۰۷۹,۲۱۰	۲۵۹			

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش باهدف ارزیابی هویت حرفه‌ای و بهره‌وری پژوهشی اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون در گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی مهندسی انجام شد. مطابق با سؤال اول مبنی بر ارزیابی هویت حرفه‌ای اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون، یافته‌ها بر اساس تحلیل واریانس چند متغیره، نشان می‌دهد که هویت حرفه‌ای اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون گروه‌های آموزشی علوم پایه و فنی مهندسی تفاوت معنی داری ندارد؛ اما با در نظر گرفتن تنها عامل هم‌خونی دانشگاهی در مقایسه هویت حرفه‌ای، یافته‌ها نشان داد که در بعد خودمحور (تعهد و وقف حرفه بودن، علاقه زیاد به تدریس، کسب لذت از شناخت اجتماعی، اشتراک گذاشتن ایده‌ها و تجربیات با سایر اعضای هیئت‌علمی، ترویج روابط هم‌اهنگ و مشارکتی کارمندان جهت افزایش کار و احساس مؤثر بودن از دیدگاه همکاران و دانشجویان) و مهارت محور (اشتباق به یادگیری مداوم و تعالی، اهمیت توسعه دانش و مهارت‌های تدریس، نشان دادن رشد شخصی و حرفه‌ای قوی، تمایل به کسب دانش بیشتر و ماهرتر شدن) تفاوت معنی دار است و اعضای هم‌خون نسبت غیر هم‌خون در این ابعاد میانگین بالاتری دارند. بررسی هورتا، ساتو و یونزووا (۲۰۱۱)، نشان می‌دهد که اعضای هم‌خون دارای هویت نهادی بالایی نسبت به دانشگاه خود هستند. آن‌ها به انجام کارهای داوطلبانه مانند مدیریت و خدمات تمایل دارند؛ در حالی که اعضای غیر هم‌خون ممکن است تمایل کمتری به این کار داشته باشند. پلز و اندروز^۱ (۱۹۶۶)، بیان می‌کنند که افراد هم‌خون، تبادل اطلاعات بهصورت داخلی را به جای ارتباط با دیگر مؤسسات علمی، آموزشی و اجتماعی ترجیح می‌دهند؛ بنابراین در خصوص بعد مهارت محوری می‌توان گفت که افراد هم‌خون چون از دوره دکتری در دانشگاه بوده‌اند نقاط ضعف و قوت را می‌بینند و سعی می‌کنند تا نواقص در آموزش، پژوهش و سایر امور را برطرف کنند بنابراین اشتباق بیشتری برای یادگیری و توسعه دانش و مهارت‌های تدریس به خرج می‌دهند. از طرفی چون آشنایی بیشتری با محیط دارند وقت کمتری را صرف شناخت محیط می‌کنند و درنتیجه، وقت بیشتری برای توسعه مهارت‌های گذاشته و کسب مهارت‌های جدید دارند. وقتی فردی از خارج از دانشگاه وارد می‌شود گاهی به دلیل کمبود منابع و امکانات خصوصاً اگر فارغ‌التحصیل خارج از کشور باشد ناچار به تعییر فیلد می‌شود و این سختی بیشتر می‌تواند در اشتباق او به یادگیری اثربار باشد. گاهی فضای حاکم نیز در اشتباق به یادگیری مهارت‌های جدید اثر دارد چون فرد قبلاً در همان محیط بوده شاید دیگر جایی برای پیشرفت نبیند و د مجبر باشد مطالب جدید را یاد بگیرد.

در خصوص بعد خودمحوری می‌توان گفت که اعضای هم‌خون به دلیل اینکه دوره دکتری را در همان دانشگاه محل اشتغال گذرانده‌اند، وابستگی و علاقه بیشتری نسبت به اعضای غیر هم‌خون به دانشگاه محل تحصیل دارند. به عبارتی آنان عرق و علاقه بیشتری دارند بنابراین شاید تعهد بالاتری داشته باشند. اگر فرد نسبت به جایی عرق داشته باشد با حساسیت بیشتری امور را رسیدگی می‌کند و وظایفش را چه آموزشی، چه پژوهشی و چه مدیریتی با توان بیشتر و انگیزه بالاتری انجام می‌دهد. اعضای هم‌خون چون آشنایی بیشتری با فضای دانشگاهی، اساتید، سیاست‌های آموزشی و پژوهشی و کارمندان دانشگاه دارند؛ درنتیجه می‌توانند نسبت به اعضای غیر هم‌خون ارتباطات بیشتری با سایر همکاران و کارمندان دانشگاه داشته و راحت‌تر ارتباط برقرار کنند. اعضای هم‌خون چون شبکه ارتباطی خوبی را شکل داده‌اند معمولاً سازگاری بیشتری دارند.

در خصوص احساس مؤثر بودن افراد هم‌خون نسبت به غیر هم‌خون می‌توان گفت که چون فرد هم‌خون خود را به عنوان فردی می‌بیند که از بین تعداد زیادی فرد در دانشگاه انتخاب شده و به عبارتی اعضای هیئت‌علمی قبلی به لحاظ علمی، اخلاقی و اجتماعی او را نسبت به دیگران ترجیح داده‌اند. از طرفی هم چون کارهایش سریع‌تر انجام می‌شود؛ لذا خود را فرد مؤثرتری می‌بیند. همچنین آن‌ها از خودباعری و اعتماد به نفس بالاتری برخوردار هستند چراکه قبلاً دانشجو بوده و اکنون خود را در کنار اساتید خود می‌بینند.

¹. Pelz & Andrews

بهطورکلی می‌توان گفت که هویت حرفه‌ای در هم‌خون‌ها سریع‌تر اتفاق می‌افتد چراکه فرد غیر هم‌خون انرژی‌اش را برای اثبات خودش صرف می‌کند درحالی که اعضای هم‌خون بخش بزرگی از این احساس را دارند و از طرق دیگر سعی در نشان دادن خودش دارد. این‌ها در مسیر هویت‌سازی فرد اثرگذار است. هم‌خونی به پایندگی سیستم و غیر هم‌خونی به پویایی آن کمک می‌کند. وجود افراد غیر هم‌خون در نظام آموزش عالی با توجه به دیدگاه‌ها و تجارب مختلف و آنچه یاد گرفته و فناوری‌هایی که افروده است می‌تواند علاوه بر رشد فردی و شخصیتی باعث پویایی سیستم و ایجاد تحول در سیستم شود؛ بنابراین هم اعضای هم‌خون و هم غیر هم‌خون باید در سیستم وجود داشته باشد.

در پاسخ به سؤال دوم مبنی بر ارزیابی بهره‌وری پژوهشی اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون گروههای آموزشی علوم پایه و فنی مهندسی با استفاده از شاخص‌های چندگانه تعداد کل مقالات، تعداد مقالات در پایگاه وب آف ساینس، تعداد استنادات و تعداد استنادت بدون خود استنادی در پایگاه وب آف ساینس، تعداد مقالات همایشی و شاخص اج، یافته‌ها نشان می‌دهد که در شاخص‌های تعداد کل مقالات، تعداد مقالات در وب آف ساینس، میزان استنادات و استنادات بدون خود استنادی در پایگاه وب آف ساینس و تعداد مقالات همایشی، بهره‌وری پژوهشی در اعضای هم‌خون علوم پایه نسبت به اعضای غیر هم‌خون بیشتر است؛ درحالی که در گروه آموزشی فنی مهندسی، بهره‌وری پژوهشی به لحاظ شاخص‌های ذکر شده در اعضای هیئت‌علمی غیر هم‌خون نسبت به هم‌خون بیشتر است. بررسی هورتا، ولسو و گردیگا^(۱۰)، در کشور مکزیک در رشته‌ها مهندسی و علوم شهری نیز این یافته که اعضای غیر هم‌خون در رشته‌های مهندسی تعداد مقالات بالاتر دارند را تأیید می‌کند. در مقابل نتایج به دست آمده، پژوهش انجام‌شده توسط لواک، یادکویچ و علیپورا که به بررسی اثرات هم‌خونی بر شاخص‌های تعداد مقالات در پایگاه وب آف ساینس، استنادات و شاخص اج در سال ۲۰۱۹ در بین اعضای هیئت‌علمی در رشته ریاضیات در روسیه انجام‌شده، نشان داده که اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون در شاخص‌های ذکر شده متفاوت نیستند؛ اما با بررسی این شاخص‌ها در دو سال به صورت تجمیعی، یافته‌ها نشان دهنده این است که اعضای غیر هم‌خون نسبت به اعضای هم‌خون در شاخص‌ها مطرح شده بالاتر هستند. همچنین، بررسی میشرا و اسمیت^(۱۲)، حاکی از آن بود که بهره‌وری علمی و کیفیت انتشارات اندازه‌گیری شده از طریق نرخ استناد اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون در عمل تفاوت خاصی ندارد. پژوهش انجام‌شده توسط کاپونی و فرنکن^(۲۰۲۱)، در بین اعضای هیئت‌علمی در دانشکده‌های علوم در کشور هلند، نیز نشان می‌دهد که هم‌خونی دانشگاهی تأثیر چندانی بر استنادات و موقفيت‌های علمی ندارد؛ بلکه تحرک شغلی است که در یافتن شغلی هم‌راستا با حوزه‌ی پژوهشی دوره دکتری و یا انجام پژوهش اثر مثبت دارد. پژوهش علیپووا و لواک^(۲۰۱۸)، نیز بر عدم رابطه بین تعداد مقالات و هم‌خونی در کشور روسیه تأکید دارد.

به لحاظ تعداد کتب، تفاوت معناداری بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون در گروههای آموزشی علوم پایه و فنی مهندسی وجود ندارد. این یافته هم‌راستا با پژوهش انجام‌شده توسط گورلولا و لواکوف^(۲۰۱۶)، در بین ۱۶۲۳ عضو هیئت‌علمی در رشته‌های مهندسی، علوم انسانی و علوم اجتماعی در کشور روسیه است؛ اما در مقابل در بررسی این ارتباط در کشور آمریکا در کلیه رشته‌ها، توسط وایر و کنراد^(۱۹۸۴)، اعضای هم‌خون نسبت به اعضای غیر هم‌خون به لحاظ تعداد مقالات، کتب و دریافت گرنت‌های پژوهشی بالاتر هستند. آن‌ها استدلال می‌کنند که اعضای هم‌خون در ابتدای کار حرفه‌ای دچار اختلال کمتری در حرفة خود هستند؛ چراکه جابجایی جغرافیایی، ایجاد ترتیبات و روابط کاری جدید با همکاران زمان و انرژی زیادی می‌گیرد.

در بررسی شاخص اج نیز یافته نشان می‌دهد که با در نظر داشتن اثر تعاملی هم‌خونی و گروه آموزشی، تفاوت معناداری بین اعضای هم‌خون و غیر هم‌خون وجود ندارد؛ اما با در نظر گرفتن تنها عامل گروه آموزشی، تفاوت میانگین‌ها معنادار است و میانگین در گروه آموزشی فنی مهندسی (۸/۹۳)، از میانگین در گروه آموزشی علوم پایه (۶/۵۵) بیشتر است. هم‌راستا با یافته‌های به دست آمده، مطالعات انجام‌شده توسط ملویل، بارو و مورگان^(۳) در کشور استرالیا در بین ۷۰۰ نفر از اعضای هیئت‌علمی بر عدم رابطه بین هم‌خونی دانشگاهی و شاخص اج تأکید دارد؛ اما در

^۱. Mishra & Smyth

^۲. Capponi& Frenken

^۳. Melville, Barrow& Morgan

مقابل اینانک و تانکر (۲۰۱۱)، با بررسی اثرات هم‌خونی بر بهره‌وری علمی (شاخص اج)، در دانشگاه‌های فنی – مهندسی در ترکیه به این نتیجه دست یافتند که اعضای هم‌خون نسبت به غیر هم‌خون شاخص اج پایین‌تری دارند. همچنین استاید و دانشیاران نسبت به استادیاران شاخص اج پایین‌تری دارند که می‌تواند ناشی از کاهش بهره‌وری علمی آن‌ها در پایان دوران شغلی‌شان باشد.

به طور کلی می‌توان گفت که تعداد انتشارات و استنادات در اعضای هم‌خون علوم پایه نسبت به غیر هم‌خون‌ها بیشتر است چراکه رشته‌های علوم پایه ماهیتاً به امکانات و آزمایشگاه و مواد احتیاج دارند. بنابراین فردی که هم‌خون است و دوره دکتری را در همین دانشگاه بوده همان روند قبلی را ادامه می‌دهد و مسیر پژوهشی همان مسیر قبلی است و از امکانات و آزمایشگاه‌های استاید راهنمای و مشاور استفاده می‌کند در حالی که فرد غیر هم‌خون در ابتدا ورود شرایط برایش مهیا نیست و امکانات لازم را ندارد و وقت زیادی را صرف ایجاد امکانات، ارتباط‌گیری و کسب اعتماد می‌کنند؛ بنابراین طبیعی است که بهره‌وری پژوهشی کمتری داشته باشند. اعضای هیئت‌علمی هم‌خون در ابتدا همکار استادشان می‌شوند و اگر استاد فرد شاخصی باشد استنادات بیشتری را دریافت می‌کند. نقش استاد راهنمای داشتن دید وسیع و محدود نکردن دانشجو نیز اثرگذار است.

اما در رشته‌های مهندسی اعضای غیر هم‌خون در شاخص‌های ذکر شده بالاتر هستند چراکه بخش مهندسی در بعضی از دانشگاه‌ها مثل شیراز جز در چند بخش سرآمد نیست بنابراین افرادی که از دانشگاه‌های دیگر خصوصاً از دانشگاه‌هایی مانند صنعتی شریف یا از خارج از کشور به عنوان اعضای غیر هم‌خون جذب می‌شوند سرآمدتر هستند. پس اینکه دانشگاه و گرایش در چه رتبه‌ای باشد نیز اثرگذار است. همچنین ممکن است اعضای غیر هم‌خون شبکه ارتباطی گسترده‌تری داشته باشند و با دانشگاه مادر در ارتباط باشند. لذا همکاران بیشتر و تجارب بیشتری دارند که می‌تواند هم در تعداد انتشارات و هم استنادات آن‌ها اثر داشته باشد. تنوع تجربه و معماری سیستم‌های مختلف آموزشی می‌تواند بسیار اثرگذار باشد. در رشته‌های مهندسی به دلیل ماهیت رشته و کاربردی بودن، ارتباطات شبکه‌ای برای توسعه کار مهم‌تر است و باید با دیگر دانشگاه‌ها و صنعت ارتباط داشت؛ بنابراین شاید بهتر باشد که در بخش‌های مهندسی اعضای غیر هم‌خون بیشتری جذب شوند.

به طور خلاصه می‌توان گفت که دو دسته عوامل درونی و بیرونی در بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت‌علمی اثرگذار هستند یک دسته عوامل درونی از جمله توانایی‌های علمی فرد، ساختار روان شناختی او، قابلیت هم‌آمیزی با افراد جدید، روحیه کار مشارکتی و رویکردی که فرد دنبال می‌کند و غیره و دسته دوم عوامل بیرونی از جمله فضای آموزشی، نظام فردمحوری حاکم، سیاست‌های پژوهشی و بودجه‌های دانشگاهی و امکاناتی که در اختیار است. بنابراین، مقایسه یافته‌های پژوهش با مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهد که تفاوت در نتایج در بررسی‌های تجربی را می‌توان به زمینه موردبررسی نسبت داد و نمی‌توان اثر هم‌خونی را بر بهره‌وری پژوهشی بدون در نظر گرفتن زمینه در نظر گرفت. همان‌طور که علیپووا و لوکوف (۲۰۱۸)، به نتایج متناقض اثرات هم‌خونی دانشگاهی بر بهره‌وری پژوهشی اشاره کرده و بیان می‌کنند که چنین تفاوت‌هایی می‌تواند به دلیل اینکه مطالعات مختلف، روش‌ها، پایگاه‌های داده و تعاریف هم‌خونی متفاوتی دارند، باشد که همین موجب می‌شود انتقال یافته‌ها به زمینه دیگر ممکن نباشد. از جمله محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به تعداد کم اعضای هم‌خون نسبت به غیر هم‌خون در دانشگاه‌ها اشاره داشت که انتخاب اعضای نمونه را با مشکل مواجه می‌کند. همچنین عدم دسترسی به بعضی از اطلاعات پژوهشی اعضای هیئت‌علمی از جمله گرن‌ت‌ها و عدم همکاری دانشگاه‌ها در ارائه اطلاعات پژوهشی اعضای هیئت‌علمی منجر شد تا نتوان از شاخص‌های بیشتری به منظور مقایسه بهره‌وری اعضای هیئت‌علمی هم‌خون و غیر هم‌خون استفاده کرد. بررسی هم‌خونی دانشگاهی در دو دانشگاه کشور انجام‌شده که با توجه به مؤثر بودن زمینه در هم‌خونی دانشگاهی تعیین‌یافته‌ها باید باحتیاط انجام شود. در این پژوهش تنها به بررسی بهره‌وری اعضای هم‌خونی پرداخته شد که بلافضله بعد از فارغ‌التحصیلی در دانشگاه محل دریافت مدرک استخدام شده‌اند. در پژوهش‌های آتی می‌توان به بررسی ریسمان نقره‌ای‌ها، اعضای پیرو و هم‌خون متحرک و مقایسه آن با هم‌خون خالص پرداخت. اگرچه در این پژوهش به بررسی شاخص‌های چندگانه پرداخته شد؛ اما نیاز است تا اثرات هم‌خونی دانشگاهی بر یافته‌های علمی نیز موردبررسی قرار بگیرد. در بررسی‌های آتی همچنین می‌توان به بررسی اثر این پدیده در کیفیت مؤسسات آموزش عالی مانند کمک به ارتقا وفاداری سازمانی، رضایت شغلی، اخلاق حرفه‌ای و سایر زمینه‌های سازمانی پرداخت. همچنین علاوه بر اثرات فردی هم‌خونی دانشگاهی، نتایج سازمانی آن نیز باید موردبررسی قرار بگیرد.

References

- Alipova, O. & Lovakov, A. (2018). Academic inbreeding and publication activities of Russian faculty. *Tertiary Education and Management*, 24(1), 66-82.
- Abu-Alruz, J. & Khasawneh, S. (2013). Professional identity of faculty members at higher education institutions: a criterion for workplace success. *Research in Post-Compulsory Education*, 18(4), 431-442.
- Abramo, G. & D'Angelo, C. A. (2014). How do you define and measure research productivity? *Scientometrics*, 101, 1129-1144.
- Akbaritabar, A. Casnici, N. & Squazzoni, F. (2018). The conundrum of research productivity: A study on sociologists in Italy. *Scientometrics*, 114, 859-882.
- Arifnejad, S.; Adib, Y.; Habibi, H. (2018). *The process of teachers' professional identity formation (mixed research)*. PhD thesis, Faculty of Educational Sciences and Psychology. Tabriz University.
- Alavirad, H.; Kordestani, F.; delgoshaei, Y.; Hejazi, A. (2020). Designing and validating a model for attracting faculty members to higher education institutions. *Journal Of Teaching in Marine Science*, 7(22), 55-74.
- Ahmadi, H. (2020). An Analysis on the Evolution of Professional Identity among Teacher-Students in Frhangian University. *Educational research*, 7(41), 96-122.
- Absalan, M.; Tajik, A. (2014). Examining the dimensions of transformational leadership and its impact on the productivity of educational organizations. *International Conference on New Researches in Management and Industrial Engineering*.
- Bahrami, S.; Zabardast, M.A.; Salimi, J. (2019). Qualitative Analysis of University Professors' Experiences of Professional Identity. *Journal of Educational Sciences*, 27(1), 203-220.
- Brouard, F., Bujaki, M., Durocher, S., & Neilson, L. C. (2017). Professional accountants' identity formation: An integrative framework. *Journal of Business Ethics*, 142(2), 225-238.
- Berelson, B. (1960). *Graduate education in the United States*. New York.
- Baloch, N., Siming, L., Abraha, A., & Hong, S. (2021). Faculty research productivity: differences between foreign and local doctoral degree holders in Pakistan. *Higher Education*, 82, 203-225.
- Borg, S. (2003). Teacher cognition in language teaching: *A review of research on what language teachers think, know, believe, and do*. *Language Teaching*, 36(2), 81-109.
- Creswell, J. W. (1985). *Faculty Research Performance: Lessons from the Sciences and the Social Sciences*. ASHE-ERIC Higher Education Report No. 4, 1985. Association for the Study of Higher Education, One Dupont Circle, Suite 630, Department PR-4, Washington, DC 20036.
- Capponi, G., & Frenken, K. (2021). Does academic inbreeding affect scientific success. In Paper to be presented at DRUID21 Copenhagen Business School, Copenhagen <https://conference.druid>.
- Cruz-Castro, L., & Sanz-Menéndez, L. (2010). Mobility versus job stability: Assessing tenure and productivity outcomes. *Research policy*, 39(1), 27-38.
- Clarke, M., Hyde, A., & Drennan, J. (2013). Professional identity in higher education. *The academic profession in Europe: New tasks and new challenges*, 7-21.
- Cruess, S. R., Cruess, R. L., & Steinert, Y. (2019). Supporting the development of a professional identity: general principles. *Medical teacher*, 41(6), 641-649.
- Cojocnean, D. (2013). Shaping and reshaping a 'professional identity' in a private school context. *Academica Science Journal, Psychologica Series*, (3), 3-12.
- Dehisat, M. M., & Awang, Z. (2020). Exploring items and developing instrument for measuring organizational performance among small medium enterprises in Jordan. *International Review of Management and Marketing*, 10(6), 51-57.
- Dijkstra, E. M. (2009). Hoe professioneel is de hedendaagse onderwijsprofessional? [What is the professionalism of the contemporary educational professional?]. *Unpublished master's thesis, University of Groningen, Groningen, the Netherlands*.
- Derakhshan, A., Coombe, C., Arabmofrad, A., & Taghizadeh, M. (2020). Investigating the effects of English language teachers' professional identity and autonomy in their success. *Issues in Language Teaching*, 9(1), 1-28.
- Evans, L. (2008). Professionalism, professionalism and the development of education experienced teachers. *Pedagogische Studien*, (88), 41-56.
- Eisenberg, T., & Wells, M. T. (2000). Inbreeding in law school hiring: Assessing the performance of faculty hired from within. *The Journal of Legal Studies*, 29(S1), 369-388.
- Eslamdoost, S., King, K. A., & Tajeddin, Z. (2020). Professional identity conflict and (re) construction among English teachers in Iran. *Journal of Language, Identity & Education*, 19(5), 327-341.

- Estaji, M.; Shabani, E.A., & Bavandpour, N. (2017). Investigating the Relationship between Iranian EFL Teachers' Reflectivity and their Professional Identity. *Master's thesis. Department of English Language. Faculty of Humanities. KHATAM University.*
- Froutan, Moin, Rashadat Jo, Hamida. (2014). Conceptualizing the professional identity of faculty members; Providing a qualitative model. *Journal of Education and Learning Studies*, 7(1), 123-100.
- Freeman, K. J., Carr, S. E., Phillips, B., Noya, F., & Nestel, D. (2022). From clinician to educator: a scoping review of professional identity and the influence of impostor phenomenon. *The Asia Pacific Scholar*, 7(1), 21-32.
- Fortune, T., Ennals, P., Bhopti, A., Neilson, C., Darzins, S. and Bruce, C. (2016), "Bridging identity 'chasms': occupational therapy academics' reflections on the journey towards scholarship", *Teaching in Higher Education*, 21(3) , 313-325.
- Faghihi, A.; Mazloumian, M., & Seif, M.H. (2013). Factors (personal and context) Affecting Professional Identity Form of Faculty Members' Universities of the City of Shiraz (Path Analysis Model). *Master's thesis. Faculty of Literature and Humanities. Payam Noor university*
- Fitzgerald, A. (2020, July). Professional identity: A concept analysis. In *Nursing forum* ,55(3),447-472.
- Fraher, A. L., & Gabriel, Y. (2014). Dreaming of flying when grounded: Occupational identity and occupational fantasies of furloughed airline pilots. *Journal of Management Studies*, 51(6), 926-951.
- Gorelova, O., & Yudkevich, M. (2015). Academic inbreeding: State of the literature. In *Academic inbreeding and mobility in higher education*.17-44.
- Göktürk, D., & Kandemir, A. (2019). Yükseköğretimde akademik kendileşme (academic inbreeding) ve kurumsal habitusun inşası üzerine bir tartışma. *Mülkiye Dergisi*, 43(3), 599-624
- Gorelova, O., & Lovakov, A. (2016). Academic inbreeding and research productivity of Russian faculty members. *Higher School of Economics Research Paper*, 1-37.
- Ghanizadeh, A., & Ostad, S. A. (2016). The dynamism of teachers' identity: The case of Iranian EFL teachers. *Sino-US English Teaching*, 13(11), 831-841.
- Horta, H., Veloso, F. M., & Grediaga, R. (2010). Navel gazing: Academic inbreeding and scientific productivity. *Management Science*, 56(3), 414-429.
- Horta, H. (2013). Deepening our understanding of academic inbreeding effects on research information exchange and scientific output: new insights for academic based research. *Higher education*, 65(4), 487-510.
- Hirsch, J. E. (2005). An index to quantify an individual's scientific research output. *Proceedings of the National academy of sciences*, 102(46), 16569-16572.
- Huang, M.H.(2012). Exploring the h-index at the institutional level: a practical application in world university rankings. *Online Inf. Rev.* 36 (4), 534-547
- Hoof, M. A., Sommi, C., Meyer, L. E., Bird, M. L., Brown, S. M., & Mulcahey, M. K. (2020). Gender-related differences in research productivity, position, and advancement among academic orthopaedic faculty within the United States. *JAAOS-Journal of the American Academy of Orthopaedic Surgeons*, 28(21), 893-899
- Hong, J. Y. (2010). Pre-service and beginning teachers' professional identity and its relation to dropping out of the profession. *Teaching and Teacher Education*, 26, 1530-1543.
- Horta, H., Sato, M., & Yonezawa, A. (2011). Academic inbreeding: Exploring its characteristics and rationale in Japanese universities using a qualitative perspective. *Asia Pacific Education Review*, 12(1), 35-44.
- Hijazi, A. (2017). Determining the dimensions and components of the teacher's professional identity in the Islamic Republic of Iran. *Biannual scientific-promotional journal*. 4(6).62-85
- Hou, N. M. (2022). Academic Inbreeding Revisited: A Unified Index and a Quantitative Study of Academic Outputs. *Innovation and Education*, 4(1), 1-11.
- Hanna, F. (2020). Teacher identity and professional identity tensions among primary student teachers: A focus on theory, measurement, and longitudinal associations. *[Thesis, externally prepared, Universiteit van Amsterdam]*.
- Huang, Y.-T., & Guo, M. (2019). Facing disadvantages: The changing professional identities of college English teachers in a managerial context. *System*, 82, 1-12
- Han, I. (2016). Conceptualisation of English teacher professional identity and comprehension of its dynamics. *Teachers and Teaching*, 23(5), 549-569.
- Inanc, O., & Tuncer, O. (2011). The effect of academic inbreeding on scientific effectiveness. *Scientometrics*, 88(3), 885-898.

- Klemenčič, M., & Zgaga, P. (2015). Slovenia: The slow decline of academic inbreeding. *Academic inbreeding and mobility in higher education: Global perspectives*, 156-181.
- Katranidis, S., Panagiotidis, T., & Zontanos, C. (2017). Economists, research performance and national inbreeding: north versus south. *Economic Notes: Review of Banking, Finance and Monetary Economics*, 46(1), 145-163.
- Fremerey, M., & Pletsch-Betancourt, M. (2006). Prospects of change in higher education: towards new qualities & relevance; Festschrift for Matthias Wesseler. (*No Title*).
- Khoo, S. M., & Wong, X. L. S. (2022). When Faculty Tell Tales: How Faculty Members' Reflective Narratives Impact Residents' Professional Identity Formation. *Academic Medicine*, 97(3), 385-388.
- Kellar, J., Martimianakis, M. A., van der Vleuten, C. P., Oude Egbrink, M. G., & Austin, Z. (2023). Factors Influencing Professional Identity Construction in Fourth-Year Pharmacy Students. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 87(3), 415-423.
- Kao, Y., & Lin, S. (2015). Constructing a structural model of teachers' professional identity. *Asian Journal of Management Sciences & Education*, 4(1), 69-81.
- Khalid, S., & Tadesse, E. (2022). Faculty research productivity at women's universities through the lens of preference theory. *Higher Education*, 83(5), 949-968.
- Kehm, B. M., & Teichler, U. (Eds.). (2012). *The academic profession in Europe: New tasks and new challenges* (Vol. 5). Springer Science & Business Media.
- Khodaie, M.B. (2016). Assessing the research performance of scientific board of Research Institute of Forests and Rangelands and the affiliated centers using Data Envelopment Analysis (DEA). *Iranian Journal of Forest and Poplar Research*. 23(4), 680-693.
- Lamote, C., & Engels, N. (2010). The development of student teachers' professional identity. *European journal of teacher education*, 33(1), 3-18.
- Labbaf, A., Moinzadeh, A., & Dabaghi, A. (2019). Professional identity and teaching quality: The case of Iranian EFL teachers. *Journal of English Language Teaching and Learning*, 11(24), 201-225.
- LeMaire, S. A., Trautner, B. W., Ramamurthy, U., Green, S. Y., Zhang, Q., Fisher, W. E., & Rosengart, T. K. (2018). An academic relative value unit system for incentivizing the academic productivity of surgery faculty members. *Annals of Surgery*, 268(3), 526-533.
- Lankveld, T. V., Schoonenboom, J., Volman, M., Croiset, G., & Beishuizen, J. (2017). Developing a teacher identity in the university context: A systematic review of the literature. *Higher Education Research & Development*, 36(2), 325-342.
- Lasky, S. (2005). A sociocultural approach to understanding teacher identity, agency and professional vulnerability in a context of secondary school reform. *Teaching and Teacher Education*, 21(8), 899-916.
- Leech, N. L., Haug, C. A., Iceman-Sands, D., & Moriarty, J. (2015). Change in classification level and the effects on research productivity and merit scores for faculty in a school of education. *Studies in Higher Education*, 40(6), 1030-1045.
- McGee, R. (1960). The function of institutional inbreeding. *American Journal of Sociology*, 65(5), 483-488.
- Mora, J. G. (2015). Academic inbreeding in Spanish universities: Perverse effects in a global context. In *Academic inbreeding and mobility in higher education* (pp. 206-227). Palgrave Macmillan, London.
- Meneses, J. L., & Moreno, N. I. (2019). Factors influencing research productivity of Rizal Technological University: Input to research capability development program. *International Journal of Education and Research*, 7(3), 85-110.
- MacLure, M. (1993). Arguing for yourself: Identity as an organising principle in teachers' jobs and lives. *British educational research journal*, 19(4), 311-322.
- Mockler, N. (2011). "Beyond 'what works': understanding teacher identity as a practical and political tool", *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 17(5), 517-528.
- Mishra, V., & Smyth, R. (2012). *Academic inbreeding and research productivity in Australian law schools*. Monash Univ., Department of Economics.
- Melville, A., Barrow, A., & Morgan, P. (2020). Inbreeding and the reproduction of elitism: An empirical examination of inbreeding within Australian legal academia. *Legal Education Review*, 30(1), 1-24.
- Nafukho, F. M., Wekullo, C. S., & Muyia, M. H. (2019). Examining research productivity of faculty in selected leading public universities in Kenya. *International Journal of Educational Development*, 66, 44-51.
- Nazarzadeh Zare, M., & Mardani, A. (2021). Study the Research Productivity of Inbred and Non-inbred Faculty Members in Iran's Top Universities. *Caspian Journal of Scientometrics*, 8(2), 66-78.

- Norooz Chakoli, H., Nourmohammadi, H. A., & Noroozi Chakoli, A. (2019). Evaluation of Research Productivity of Iranian Universities, and Research Institutes in the Expert Systems and its Related Fields. *Scientometrics Research Journal*, 5(2), 159-176.
- Pillen, M. T., Den Brok, P. J., & Beijaard, D. (2013). Profiles and change in beginning teachers' professional identity tensions. *Teaching and Teacher Education*, 34, 86-97.
- Pushkar D, Gupta M. (2017). The menace of academic inbreeding is ubiquitous. Available at: <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20171020151319671>
- Porter, S. R., & Umbach, P. D. (2001). Analyzing faculty workload data using multilevel modeling. *Research in higher education*, 42, 171-196.
- Pelz, D. C., & Andrews, F. M. (1966). Scientists in organizations. New York: Wiley
- Rezaei, V.; Abdi, R.; Saeedakhtar, A. (2017). *A Study of the Relationship between Language Learning and Social Identity, Selfidentity, and Professional Identity Change*. Master's thesis .Faculty of Literature and Human Science .University of Mohaghegh Ardabili.
- Roleda, R., Bombongan, D., Tan, R. R., Roleda, L., & Culaba, A. (2014). Probing the Outliers: Predictors of research productivity at DLSU. In *DLSU research congress*
- Shen, H., Xu, Z., & Zhang, B. (2015). Faculty inbreeding in China: Status, causes, and results. In *Academic inbreeding and mobility in higher education* (pp. 73-98). Palgrave Macmillan, London
- Soler, M. (2001). How inbreeding affects productivity in Europe. *Nature*, 411(6834), 132-132.
- Sologoub, I., & Coupé, T. (2015). Academic inbreeding in Ukraine. In *Academic inbreeding and mobility in higher education* (pp. 228-258). Palgrave Macmillan, London.
- Salifu, I., & Agbenyega, J. S. (2013). Teacher motivation and identity formation: Issues affecting professional practice. *MIER Journal of Educational Studies Trends and Practices*, 3(1), 58-74.
- Smeltzer, S. C., Cantrell, M. A., Sharts-Hopko, N. C., Heverly, M. A., Jenkinson, A., & Nthenge, S. (2016). Assessment of the impact of teaching demands on research productivity among doctoral nursing program faculty. *Journal of Professional Nursing*, 32(3), 180-192.
- Steinert, Y., O'Sullivan, P. S., & Irby, D. M. (2019). Strengthening teachers' professional identities through faculty development. *Academic Medicine*, 94(7), 963-968.
- Sahoo, B. K., Singh, R., Mishra, B., & Sankaran, K. (2017). Research productivity in management schools of India during 1968-2015: A directional benefit-of-doubt model analysis. *Omega*, 66, 118-139.
- Sheridan, J., Savoy, J. N., Kaatz, A., Lee, Y. G., Filut, A., & Carnes, M. (2017). Write more articles, get more grants: the impact of department climate on faculty research productivity. *Journal of Women's Health*, 26(5), 587-596.
- Soemantri, D., Findyartini, A., Greviana, N., Mustika, R., Felaza, E., Wahid, M., & Steinert, Y. (2023). Deconstructing the professional identity formation of basic science teachers in medical education. *Advances in Health Sciences Education*, 28(1), 169-180.
- stets, J. E. (2006). Identity theory. In P. J. Burke (Ed.), *Contemporary social psychological theories* (pp. 88-110). Stanford, CA: Stanford University Press
- Tavares, O., Sin, C., & Lança, V. (2019). Inbreeding and research productivity among sociology PhD holders in Portugal. *Minerva*, 57(3), 373-390.
- Tavares, O., Lança, V., & Amaral, A. (2017). Academic inbreeding in Portugal: Does insularity play a role? *Higher Education Policy*, 30(3), 381-399.
- Tavares, O., Cardoso, S., Carvalho, T., Sousa, S. B., & Santiago, R. (2015). Academic inbreeding in the Portuguese academia. *Higher Education*, 69(6), 991-1006
- Tůma, F., & Knecht, P. (2019). Akademický inbreeding jako rakovina vysokého školství, nebo nezbytnost? Přehled zahraničních výzkumů a implikace pro českou vysokoškolskou politiku. *Studia paedagogica*, 24(1), 9-31.
- Trede, F., Macklin, R., & Bridges, D. (2012). Professional identity development: a review of the higher education literature. *Studies in Higher Education*, 36(3), 375-374.
- Tsui, A. B. M. (2007). Complexities of identity formation: A narrative inquiry of an EFL teacher. *TESOL Quarterly*, 41(4), 657-680.
- Tan, C. P., Molen, H. V. D., & Schmidt, H. (2015). A measure of professional identity development for professional education. *Studies in Higher Education*, 42(8), 1504- 1519.
- Valizadeh, R.; Tajik, L.& Parsaiyan, F. (2018). *Construction of EFL Teachers' Selves: Personal and Professional Identities Probed*. Master's thesis. Faculty of Literature, Languages, and History. Alzahra University.

- Vatankhah, F. (2012). Scientific productivity of Zahedan University of medical sciences. *Zahedan Journal of Research in Medical Sciences*, 14(8), 52-7.
- Vázquez-Cuapeiro, S. and Elston, M.A. (2006) ‘Gender and academic career trajectories in Spain: from gendered passion to consecration in a sistema endogámico?’, *Employee Relations*, 28(6), 588–603.
- Wyatt, T. R., Balmer, D., Rockich-Winston, N., Chow, C. J., Richards, J., & Zaidi, Z. (2021). ‘Whispers and shadows’: A critical review of the professional identity literature with respect to minority physicians. *Medical education*, 55(2), 148-158.
- Wyer, J. C., & Conrad, C. F. (1984). Institutional inbreeding reexamined. *American Educational Research Journal*, 21(1), 213-225.
- Vatankhah, F. (2012). Scientific productivity of Zahedan University of medical sciences. *Zahedan Journal of Research in Medical Sciences*, 14(8), 52-7.
- Yim, M. (2012). *Effects of structural position in the network of academic job placement among PhD-granting sociology departments*, Doctoral dissertation, Purdue University.
- Yudkevich, M., & Sivak, E. (2012). University inbreeding: an impact on values, strategies and individual productivity of faculty members. *Strategies and Individual Productivity of Faculty Members*, Available at SSRN: papers.ssrn.com.
- Yuan, B., Hsieh, C. (2010). *Exploring the Complexity of Teacher Professional Identity*. A dissertation submitted in partial satisfaction of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy.
- Yadav, S. K., Verma, M. K., & Singh, S. N. (2020). Research Productivity of Mizoram University during 2004-2017: A Scient metric Study Based on Indian Citation Index. *DESIDOC Journal of Library & Information Technology*, 40(3), 169-175.
- Yari Dehnavi, Murad, and Shafiei Apoorvari, Naimeh. (1400). Analyzing the lived experiences of student-teachers from their professional identity and personal educational philosophy. *Educational Sciences from the perspective of Islam*, 9(16), 293-319.